

* * *

აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტის მწავანე დარბაზში SoTa რუსთველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდის მერ დაფინანსებული პროექტის "საქართველოს ზოგერთი ბუნებრივი რესურსის კვლევა ვამლის ფორმების შემსახვევის მიზნით კანის მიკოზების ადგილობრივი მკურნალობისათვის 2014-2016" შესრულების შედეგების პრეზენტაცია მოეწყო.

პროექტის ფარგლებში შემსახვევი ორი მალამო და ერთი ვაგინალური

სუპოზიტორი, კატარა მათი ინ vitro კვლევა, სედა ნორმატიული დოკუმენტაცია.

პრეზენტაციაზე მომხსენებელმა, ავსტრალიის მედიცინის ფაკულტეტის ფარმაციის სპეციალისტმა პროფესორმა ნინო აბულაძემ, მკვლევარმა, ჯავახიან, ჟენაბიან და მიკრობიოლოგმა მანონი გებელიძემ ახსენებდა აუდიტორიის წევრებს პროექტის შედეგები და მომზადებული მალამოებისა და სუპოზიტორების ნიმუშებს.

* * *

გამართა საერთაშორისო პროგრამების ERASMUS MUNDUS - ისა და FULBRIGHT - ის საგაზაფხულო პრეზენტაცია.

პროექტის მიზანია მეთი სტუდენტების და ლექტორების გაეცნოს კოლეგებისა და თანატოლების გამოცდილებას, რაც საუკეთესო სტიმული იქნება მათთვის სამომავლოდ მსგავსი პროგრამების მონაწილეობის შესახებ.

მომხსენებლები: ასოც. პროფ. იასვილი - ამერიკის სესვლის ცენტრის დირექტორი; ნიკოლოზ სვანიძე - ბიზნესი, სამართლისა და სოციალური მეცნიერებათა ფაკულტეტის სტუდენტი, erasmus mundus საერთაშორისო გაცვლითი პროგრამის მონაწილე (იასვილი უნივერსიტეტი); ლეო ცოგვაძე - მედიცინის ფაკულტეტი, erasmus mundus საერთაშორისო გაცვლითი პროგრამის მონაწილე (ვილიუსი უნივერსიტეტი). საერთაშორისო პროგრამების მონაწილე სტუდენტებისა და პროფესორების პრეზენტაციები გაგრძელდება გაზაფხულის სემესტრის განმავლობაში.

აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფესორ ვ. ამარლიობელი სახელმწიფო ამერიკის სესვლის ცენტრისა და ავსტრალიის საგარეო ურთერთობათა დეპარტამენტის თანამშრომელი, ავსტრალიის სტუდენტებისა და პროფესორებისათვის

* * *

15-16 მარტს აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტში, TEMPUS-ის პროექტის ფარგლებში, გამართა ტრენინგები - „უმარიესი განათლების მართვის მენეჯერი: ლიდერთა მომზადება სავაჭრო-სამართლებრივი მართვისათვის - MAHATMA“.

ტრენინგის მონაწილეობა მიიღეს პროექტის მონაწილე საქართველოს უმაღლესი სახელმწიფო უნივერსიტეტი; ბათუმის SoTa რუსთველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი; სავარძლის უნივერსიტეტი.

ტრენინგი კატარის ცენტრის (მასარიკის უნივერსიტეტი), იტალიის (პალერმოს უნივერსიტეტი), გერმანიის (კობლენცის უნივერსიტეტი) და დიდ ბრიტანეთის (მიდლსექსის უნივერსიტეტი) უნივერსიტეტების პროფესორებმა - ლუიზა არდიზონემ, ჯორჯ დაფილდსიმ, სერჯი სერენკომ და პიტერ ნოვაკმა.

არჩილსული პროექტის ფარგლებში, აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტში მომდებარებული ინგლისურენოვანი მენეჯერული პროგრამის ლიდერობა და მენეჯმენტი უმაღლესი განათლებისათვის.

* * *

18 მარტს აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ინგლისური ფილოლოგიის დეპარტამენტთან არსებულ „ინგლისურენოვანი კლუბი“ პოეზიის საღამო გამართა. სტუდენტების ლექსები კარგად და ინგლისურენოვანად წავიკითხეს, შესრულეს სესანიანი კარგად სიმრეხები. „ინგლისურენოვანი კლუბი“ წევრებმა რონისიეზა სპეციალური ლიტერატურის პროფესორის ბატონი იემს ტონის და მისი მეორე

კონი ტონის სპატივცემულ ოდგამართეს, რომლებსაც რამდენიმე კვირა დეპარტამენტი მასპინძლობდა ამერიკელი სტუდენტების უკვე მესამე არიანი აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტში და ინგლისური ფილოლოგიის სპეციალისტ სტუდენტებისათვის ლექსების ათარებენ. რონისიეზის დასაწყის სტუდენტმა მადლიერად გადაუხადეს კლუბის წევრებსა და ორგანიზატორებს კარგად რონისიეზისათვის.

* * *

19 მარტს, აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტში გამართა რეგიონური ვორკშოპი. თემა: „საჯარო და მისი გამოვლენის დემოკრატიული სახელმწიფო“.

რონისიეზის წევრები: პრეზიდენტის ადმინისტრაციის ხელმძღვანელი - გიორგი აბასვილი, იმერეთის გუბერნატორი - გივი ვინაძე, გუბერნატორის მოადგილე - იოსებ ხალაიძე, ავსტრალიის რექტორი - გიორგი რავთაძე, ადმინისტრაციის ხელმძღვანელი - კახა კუპატაძე, რექტორის მოადგილე - სალვა კირიაძე, ბიზნესი, სამართლისა და სოციალური მეცნიერებათა ფაკულტეტის ურთერთობის სტუდენტი, სტუდენტური თვითმართვის ობიექტის წევრები და სტუდენტები.

რონისიეზა ავსტრალიის რექტორის ხელმძღვანელისა და დამსწრე საზოგადოებას პრეზიდენტის ადმინისტრაციის ხელმძღვანელი გიორგი აბასვილი მისამართით ვორკშოპზე მომხსენებელი ურთერთობის ობიექტის პროფესორმა - დავით აფრასი-

ძემ; საქართველოს საზოგადოებრივი საკმარისი ინსტიტუტის პროფესორმა - ნინო დოლიძემ, მოდერატორმა, ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფესორმა - მამუკა ბერიაშვილმა რეგიონური ვორკშოპი გამართა პროექტ „სახელმწიფოებრივი მოვლების სპრეზიდენტო კოლეგიუმის“ ფარგლებში. არჩილსული პროექტი ხორციელდება საქართველოს საზოგადოებრივი საკმარისი ინსტიტუტის მერ, საქართველოს პრეზიდენტის სარეზერვო ფონდის დაფინანსებით. პროექტის მიზანია სახელმწიფო მოვლებთან დაკავშირებული მნიშვნელოვანი საკითხების საჯარო და აკადემიური დისკუსიების მოწყობისათვის საზოგადოების კარგად ობიექტის მსგავსი ვორკშოპები გამართება პერმანენტულად და მასში მონაწილეობას მიიღონ უმაღლესი სახელმწიფო მოვლების სტუდენტები და არასამთავრობო ორგანიზაციების ურთერთობის ობიექტის. სექტორის დასაწყისი გამართა დისკუსია.

* * *

21 მარტს აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტში, დაუნის სინდრომის მსოფლიო დღისადმი მიძღვნილი რამდენიმე რონისიეზა კატარა. ადმინისტრაციული კორპუსის ფოიეს მოეწყო გამოვლენის სახელმწიფო: "ცენარული პრობლემა", სადაც ავსტრალიის სტუდენტებისა და კუთარის მეცხრე საჯარო სკოლის მოსწავლეების მერ მოხატული სიმბოლოები ურთერთობის ობიექტის (ორგანიზატორი ავსტრალიის პედაგოგიური ფაკულტეტის ასოცირებული პროფესორი ნატო გობლაძე). ავსტრალიის საჯარო დარბაზში, პედაგოგიური ფაკულტეტის სტუდენტებისა და საზოგადოებრივი ორგანიზაცია "წევრები" ერთობლივ

საქვე მომდებარე რონისიეზა გამართა, რომელსაც სსმ პირები და სხვადასხვა არასამთავრობო ორგანიზაციები ესწრებოდნენ. რონისიეზის მერე მისი წევრები აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფოიეში ორგანიზებული "ადილა" და პოეტი ახალგაზრდები თვითმართვის სემინარები ურთერთობის ობიექტის სესიების მერე პირები წავიკითხეს. რონისიეზის საქვე მომდებარე საჯარო ათარებდა. სემინარის თანამშრომელმა ავსტრალიის სოციალური ურთერთობის სტუდენტებს, დაზმავს და მარიამ ჯოჯოხიას დასამარებლად გადაირჩია.

თელავის ზამთრის სკოლა

"მოზაობა და მარტო მოზაობა არის ცემო ტერგო ჟვენიშვილისა და რონის მიმცემი", - უტყვამს დიდილია ვავაზისა და ამიტერსი მეტი გარჯისა და სრომისაკენ მოუვობდა. ტერგოსაქა ადამიანის გარვიზებულის ცხოვრებისა, მეტი იგივეს ვითი და სტუდენტების მეტი აქტივობისაკენ მოუვობდა.

ალბათ, იფიქრებთ, ნეტავ ამის დამერი რამდენად აქტიურ ცხოვრებას ეწევა ან რა აქტივობებს იყენებს, რომ ცენცსე გამლები მოვივობდეს, ვიოტ აქტიურებო?! ამის გამოტვიარო დავივო, მარტი აც დიდოს ვაი რებს, ერტადერი, რისი ტყმაც მსურს კი არის, რომ აქტიური ცხოვრების გარეშე ცემი ცხოვრება, ალბათ, უარყოფილი იქნებოდა.

თელავის ფილოსოფიისა და სოციალური მეცნიერების ზამთრის სკოლაში გატარებული 10 დღე, რომელიც ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტისა და სოცია-

ლური და კულტურის კვლევითი ინსტიტუტის იგიტი კატარდა 26 თებერვლიდან 6 მარტამდე, მარტი აც დავივარი არმოცნდა. იკ გატარებულმა დრეებმა ბერი რამ სეგვიზინა, როგორც სალ ექციო-სასემინარო კუტიტი, ასევე აქლ ადგაცნობილი მეგობრები. ლეციების ფორმატი ზალზე საინტერესო და მრავალფეროვანი იყო, ფაზისმის ირგვლივ გაისალა, რომელიც გერმანელი, ებრაელი და გარტელი ლეკტორები გვითარებდნენ. მათი გამოცდილება და ენთუზიაზმი ბევრის მომთანი არმოცნდა ცენთვის.

სკოლის შესახებ ინფორმაცია უნივერსიტეტის მეილით გავიგე და სურვილი გამიკნდა, მეტი მიმეორონავილი ეობა. გავიფიქრე - ამ დროისთვის პირველი სემესტრი დასრული მეგნება და თავისუფლად სევილი დასვენებას მეტი. ამისათვის სავიო იო ტემის დაერა და გავავნა, რომელიც კონკურსს გაივლიდა და გამარჯვებულები დაფინანსდებოდნენ სასტუმროში, საკვებითა და ეკსკურსიით, რისთვისაც დიდი მაღლობა მინდა გადავუხადო, როგორც ილია ვავაზის, ასევე აკაკი ვერტილის სახელმწიფო უნივერსიტეტის, რომელიც ბმაც იზრუნეს ცენს ტრანსპორტირებაზე.

მსგავსი სახის რონისიზებები მივიცნე, რომ სტუდენტებს ემარებათ, კიდე უფრო გაირმავონ ცოდნა ზოგადსაკაცობრიო საკითხებზე და გახდნენ კონკურენტუნარიანი, ასევე უარყოფილი საკუთარი უნივერსიტეტის. ამისათვის აუცილებელია

თელი ვადენოთ ვოელი გვარსი აქლეს, რომელიც უნივერსიტეტის ირგვლივ ხდება და აქტიურად ცევათ სიდასაუნივერსიტეტო ცხოვრებაში, ერტმანეტი მოუვობოთ მეტი მოტივიაციისაკენ. მოტივაცია კი სხვა არაფერია, თუ არა სული საკუთარი უარყოფისკენ!

ჰამბარ ვიტრევაძე
I კურსი სამართალი

"ცვი-გობრიდან სიმრეით სიცოცხლის გადასახდით მოსწავლეებს იმის ნიშნები, რომლებიც ცემი კახეტი".
(ი. ნონევილი)

ერთი დღე ცენი თელავისი ვოფნისა და ეტმო ეკსკურსიას, დავივეთ ივალ ტოს სამონასტრო კომპლექსის დათვლიერებით. საოცარია ერტ სივრცესი რამდენიმე ეკლესიის ხილვა, განსაკუთრებით ადრე გაზაფხულზე, როცა მინდორი ივალ ტოსი ვოცივარდებითა და ფიჭვით ივალ. სემდეგი ივალ ველი და აქალი სუამთა. ამ დამოების ვოფნისას ველას უტუოდ "ბასი-აჭუკი" გვასენდებოდა. ბოლოს კი ივალ მუამულის ფერი, დიდებული გრემი! რომლის დანახვისას ოტარ ვილავისი ეკსკურსი გასახსენდა:

"მე ველ აფერი მგონია ცემი, როდესაც ასე აქლი ოა გრემი!"

მიგვი ჭიჭავაძე
ინგლისური ენისა და ლიტერატურის III კურსი

თელავის ზამთრის სკოლა თავისი სინარსით და სტრუქტურით საინტერესო არმოცნდა. ვოელი დრიურად აქალი სალ ექციო ტემების ვისმენდით, რომლის სემდეგ დისკუსიები იმარტებოდა. ასევე ივალ გუფური სამუშაოები სხვადასხვა დავლები სეასრული ად. განსაკუთრებით ფილმი დამამასოვრდა, რომელიც რეალურ ფაქტებზე დაყრდნობით ივალ გადარებული. ფილმისას აქალი ივალ ფაზისმის ბრალდებით პირის სასამართლო პროცესი ბრალდებითა და მომეების დაკითხვით და სხვა მტიკებულ ებების გამოკვლევით. ფილმის ცენების სემდეგ საინტერესო მსჯელობა გაიმართა.

მირანდა შალვაშვილი
სამართლის მე-4 კურსი

ეს პროექტი პასუხი იყო ველასთვის, ვინც ფიქრობს,

მადლიერება ვარტყელის შიშის
ეკონომიკის IV კურსი

ტრენინგები - არაფორმალური განათლება

ვფიქრობთ, ამ აქტივობამ სტუდენტებს დიდი მოვინება დამსახურა და გამოხმაურებამაც არ დაელოვა:

"მაღლობა ვუხდით უვყვეთი განათლების ცენტრს და სტუდენტურ ტვიტმარტვლებობას ტრენინგების ორგანიზებისათვის. ტრენინგები ივალ ნაოფიერი, პრაქტიკული სავარჯიშოები და ტვირტული, ველ ასათვის გასაგები და არკმადი. სევექტიმ ტემებს, რომელიც ველ ადამიანს სვირდება თავისი კარიერული ვისვლისთვის. მოხარული ვიქნებით თუ სირად კატარდება მსგავსი ტრენინგები. მაღლობა ვუხდით ველ ატენერს. გამოვარცვდით გ-ნ ნატო ვობული აჯეს, რომელიც არის ენერჯი-

ტი, პოზიტიურობით და სემარტებით არსავსე, გამოირცევა თავისი ინდივიდუალური მიდგომა. დიდი სიამოვნებით დავსვრებით მის მიერ კატარებულ სხვა ტრენინგებსაც".

მიგვი ჭიჭავაძე,
ინტერნეტის II კურსის
სტუდენტი
ქვიციანი ზვიადი,
სტუდენტების კონსულტანტი III კურსის
ნინო მინდელიანი,
ვარტყელის ენისა და ლიტერატურის
III კურსის
ეკსკურსი
დავით ბერიძე,
დასავლეთის ეკონომიკის III კურსის
დასავლეთის ეკონომიკის,
ავტორი ინჟინერის III კურსის

არაფორმალურ, კომფორტულ გარემოში, ადამიანი ვოელი თვის თავისუფლად გრზნობს თავს. მნიშვნელოვანი ველ აგამოცადოს თავი არაფორმალური განათლების გარემოში, მაგ. როგორც ტრენინგი.

აკაკი ვერტილის სახელმწიფო უნივერსიტეტის უვყვეთი განათლების ცენტრი მუდმივად სთავაზობს მსმენელებს ტრენინგებსა და სახელობო კურსებს აქტუალურ ტემებზე. ცენტრის ერტ-ერთი უმნიშვნელოვანესი ფუნქცია სტუდენტებზე ზრუნვა, რაც ტრენინგებზე მათი აქტიური კარული ობიექტისა და სტუდენტურ ტვიტმარტვლებობასთან ტანამსრომლობით დასტურდება.

2015-2016 სასახელობო ველს 100-მდე სტუდენტს უფასოდ კატარდა ტრენინგები "ეფექტური კომუნიკაცია", ტრენინგები: ნატო ვობული აჯის, ნათია კამკამიჯისა და მირანდა ლომინავილის მიერ. სტუდენტური ტვიტმარტვლებობის დაფინანსებით განხორციელდა სემდეგი ტრენინგები: "პრეზენტაციის უნარ-ცევეები", "ფოტოქლ ოვნება", "უარყოფილი კარიერის სეკმნა", "გაივდების მენეჯმენტი", "ინტერპერსონალი კომუნიკაცია", "ინკლუზიური განათლება, რტული კვივის მარტვა", რომელიც მონავილი ეობის სასუალი ებამეცა უნივერსიტეტის სხვადსხვა ფაკულტეტის სტუდენტებს.

ჩვენი ენის საუბარი

როდესაც უწყვეტ იცინა, ჩვენმა ვაჟებმა დაიწყეს ბეჭედვა იმ დიდი ღრუბლები-
რის სიტყვა-გამოთქმებისა, რომლებიც ღრმად არიან შეხვედრულნი ხალხის
ყველადღესურს მიტყუებულობაში და გამოთქმასხვედრების სიტყვისტის, ვანუმიტორე-
ბელის ელტერის ვამთ ნამდვილად არ იმსახურებენ დავისწყების ჭერტლის
წყარას.

გთავაზობთ მორიგ ნაცყურებს ამ მასალისადა.

ვარსუც - hqonda, magram ar gamoaCina, damal a, xel i ar gumarTa (pirdapiri gagebiT - `gaaqro"). ori kapiki vTxove, magram adgil zeve gaarwyo da xel cariel i gamomiSva; ise gawayobs yvel afers, viTom marTI ac ar hqondes.

ვანტვირება - bogiri patara, l atnebis an ficrebisagan Sekrul i xidia. `gabogirebac" zog SemTxvevaSi `gaxi dvas", gzaze gadaRobebas niSnavs - rava Sua gzaSi gabogirebul xar, miwi iqiT. magram `gaxi dvi sgan" gansxvavebiT `gabogirebis" areal i ufro farToa. magi ro gabogireba, xo veRarafers Seacvl evineb - aq sijiute igul isxmeba. rogor SeiZl eba ase gabogirdeba, an aqiT wadi, an iqiT - aq gadawyvetil ebis ver mimReb, mudam moyoymane kaczea l aparaki da a. S.

ვანქუნა - gacdena, mocdena. am gl axa amindma mTel i dRe gagvabJina; wel s avad viyavi da ezo gabJenili (=daumuSavebel i) damrCa; amnairi gabJenili wel iwadi didi xania ar yofila (aq - mousavliani).

ვანქანისლაშიყრება - saqmis ugul od, ugergil od, zereled Sesrul eba. rad mindoda magenis moxmareba, xel ad gadaaTxil amures da gaiqcnen; mase gadaTxil amurebul i ro mdomoda, xel osans ki ar moviyvandi; ase mal e gadaaTxil amure, biWo, magxel a wigni?

ვანქანისლესული - metismetad gamxdari, mucel Sevardnili adamiანი an pirutyvi, roca sigamxdrisagan `wel ebi ucans". isea gamwl euli, ro Sexedo, SegeSindeba. `gadaml eulia" Zal ze mSieri adamiანი. mTel i dRe yanaSi vmuSaobdiT da ise gadavimwli eT, Zl ivs movaRwi eT saxl amdis.

ვანქანისლესული - Zal ze xnieri, drogadasuli, unayofod qceuli. ise gadaJamden, Svili ar hyoliaT; raRas varga magisi gadaJamebul i venaxi. `gadaJamebaa" metismeti dagvianebac. nu gadaiJamebT, droze modiT saxl Si.

ვანქანისლესული - erTgul ad udgas gverdSi, icavs, Svel is, `gadafarebul ia". kai kruxiviTaa qmar-Svil ze gadafafuli;

magnairi kaci ro gadagefafaeba, viRa gagibedavs rames.

ვანქანისლაშიყრება - qal is TviTneoba, yvel aferSi Tavisi gatanis survil i sxvisi damcirebis xarj ze. `axl a mezobl ebis gadaWakvac ar moindoma?"; bodiSi, magram swored rom ver gadaWakvineb TavS.

ვანქანისლაშიყრება - mcire ramisTvis didi mniSvel obis miniWeba, gazviadeba, gabuqva. ra iyo axl a aseTi gasamecxezebel i; yvel asTvis ase j obia, nu gavamecxezebT am ambavs.

ვანქანისლაშიყრება - Sedegis winaswar gansazRvra, awon-dawonda amis safuZvel ze Tadarigis daWera. magi araa ioli saqme, windawin unda gamomawisneba; me ki mqonda gamomawisnebul i, mara vin damijera.

ვანქანისლაშიყრება - uyuradRebobis, mouvl el obis gamo dakinnebul i, dabeCavebul i, dasawyl ebul i. ki iyo sawyal i upatronod migdebul i da gamonabucebul i; aWameT rame amxbos, nu gamoanabucebT.

ვანქანისლაშიყრება - saTqmel i, saidumli o gamostyua, Zal ad daacdenina. ar mindoda ro meTqva, mara sanam ar gamomtriza, ar momeSva; meti ra saqme aqvs, erTisgan gamotrezil ambavs sxvas miutans.

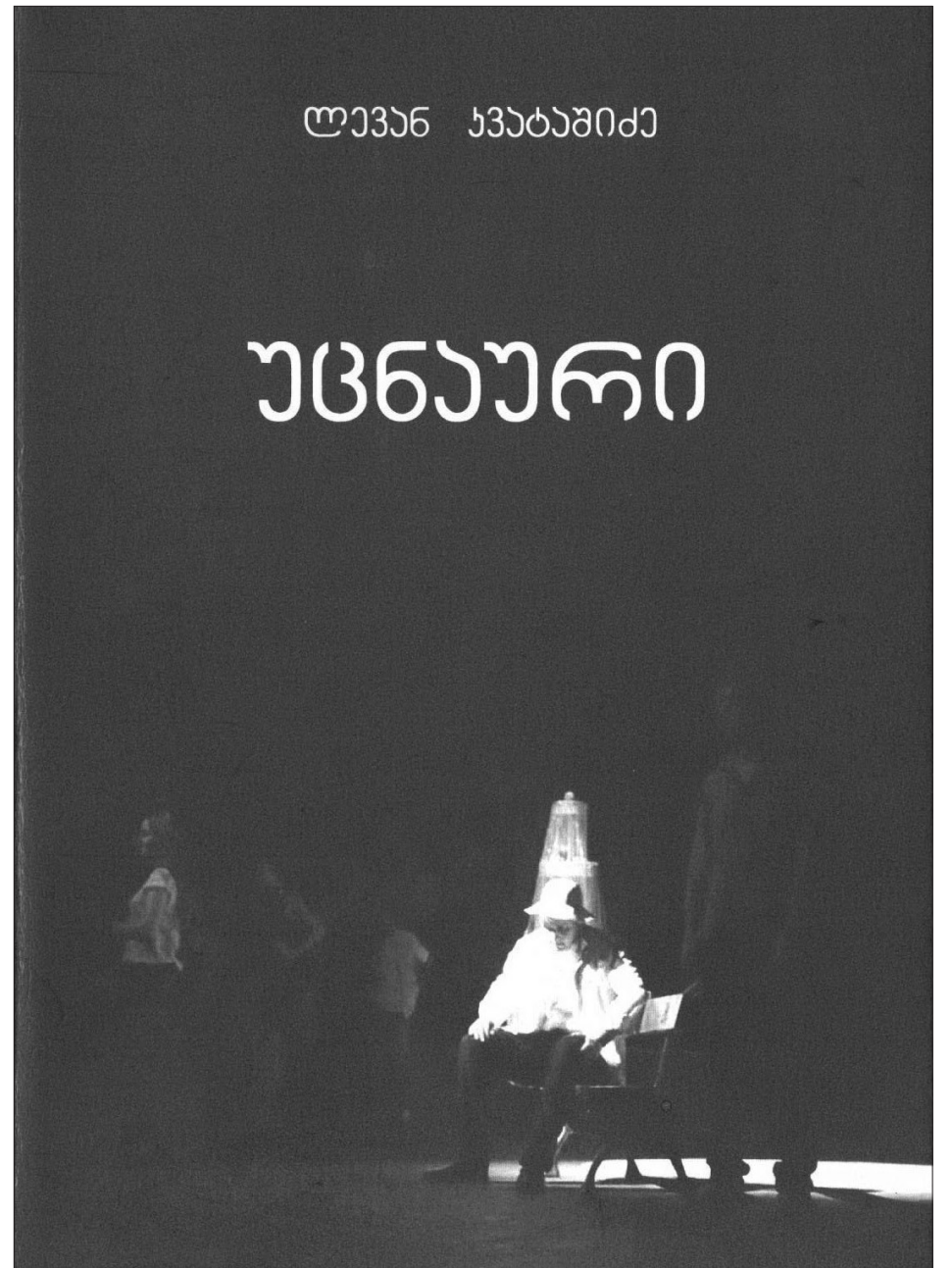
ვანქანისლაშიყრება - fxiZl ad yofna, Tval Tval i, yuradRebis mokreba, rom raime ar gamoeparos. mTel i dRe gasadarebul i var, mara veraferi davinaxe; gausadardi erTi da ro gamoCndnen, damiZaxe; ras mesadarebi, Se kaco, ki arafers vaSaveb.

ვანქანისლაშიყრება - mTvaris `Zvel -axl oba", daZvel ebasTan miaxl oeba; SeiZl eba mTvare ukve Zvel ad CaiTval os, radgan xuTSabaTic gavida (rasTanac sameurneo saqmianobaa dakavSirebul i). awi ki SeiZl eba venaxis gasxvl a, gamoxuTSabaTebul ia.

ვანქანისლაშიყრება - gaorWofebul i, moyoymane. gadawiteT axl a rame, ase gaortabaxebac aRar SeiZl eba.

ინისე ბანშელაძე

ამ ნოველები არცერთი სურათი არაა ყალბი

novel ebad ki aviceme l evan kvataSiZis nawerebi, magram isini ufro gamzadebul scenarebs hgavs, Tumca amiT novel is Janrs araferi emuqreba. am wignSi novel a novel ad movixseniT, xol o scenars rac Seexeba, arc scenari rCeba upativceml od, maTi avtori reJisoria da, ramdenadac vici, zogierTi maTganis ganmeorebiT dadgma rom mouwios, ise v gamonaxavs axal gzas da gasaqans.

reJisorma Taviss saqmes mixedos, me mwerali mainterebs. hoda, Cems xel Taa l evan kvataSiZis aTi novel a. adrec wamikiTxavs zogierTi maTgani, magram etyoba Rrubliani amindi iyo (ra SuaSia?) da avcdiT erTmaneTs. mere mowmendil momzianebul Si Sevxdv iTiToeul maTgans da meoredac mominda wakiTxva. ase daiwyo Cveni nacboba...

es novel ebi Tavisufl ad midian mkiTxvel amde, midian da miavT erTi Sexedv iT nacnobi garemo, nacnobi xasiaTi, aTasjer yurmokrul i an piradad nanaxi amebi, wyal i rom ar gouva, iseTi, magram amasTanave ixatebian da Cndebian pirovnebebi, maTi portretebi, cal keul i scenebi, Sen rom ver daxatav, Sen rom ver Camoqni, ise. amas mwerali akeTebS. TiTqos mzamzareul suraTebS gvTavazobs, magram kargad rom daakvirdebi, igrZnob, arcTu iol ad xel - wamokrul ia saqme, rom Tevzi TavisiT ar misul a ankeTan, cota masac swirdeba waikeba. da ara mxol od cotaoden Tavgamodeba, wris Sesakravad sakmao saSromicaa, rogorc ityvian, yvel afers Tavisi adgili Tu ar moenaxa, Taviss budeSi Tu ar Caj da yvel a

qvercxil, araferic ar gamoiCekeba. am novel ebSi gamoiCeka saTqmel i, radganac siuJeti muSaobs, siuJeti erTi wamiT ar wyvets ganviTarebas, ar iRI eba siuJeti. moqmedeba moqmedebas misdevs, suraTi - suraTs, droul ad ikveTeba siuJetis gvirgvini da amitomac xel cariel i ar rCeba mkiTxvel i.

da, rac mTavaria, am novel ebidan iRvreba iumori, zogjer uwyinari, zogjer Casafiqrebel i, gasacinebel i rom araa da mainc gecineba, anda - ra gvecineba?! Cveni cxovrebaa am novel ebSi gamoWenebul i, zogierTi ram Cavli lia, zogierTi tkipasaviTaa momravlebul i an axl a ikidebs fexs da gvarianadac. Cvenia, quTaisuria, imerul ia, qarTul ia. xan gulianad xarxareb, xanac gulianad sevdac gipyrobs. kacma rom Tqvas, meti ra aris cxovreba.

ar minda, romel ime novel aze gavamaxvilo yuradReba. CemTvis isini Tanabari Rirsebis arian da rac mTavaria mwerl is sawravSi aqvT es Rirsebani miRebul i. wai-kiTxeT, batono, da Tu romel ime Tqvengani ityvis l evan kvataSiZis mier danaxul i griSa biZia, mayval as roial is asawyobad jimastarodan gamoCqarebul i babua, Tavikaci biqtorici an pedsabWos wevrebi, an banojaSi moqceul i Cangal istebi, an direqtori zelimxani, kidev sxvani, araerTni, marTali da samaxsovro saxeebi ar arian, gamodis Tqvens Rrublian amindSi mogiwiat am wignis wakiTxvam.

გია ხელჭერია

რუბან ენუკაშვილი - 70

ხილი

Cvens Tanamedrove qarTvel ebrael Ta Soris, roml ebic gansakuTrebul i warmatebiTa da udi-desi mondomebiT ganagrZoben aq-tiur saqmianobas qarTvel Ta da ebrael Ta ocdaeqvssaukunovani Tanacxovrebis Sedegad myarad damkvidrebul i megobruli er-Tobis gansamtkicebl ad da kidev ufro metad gasaRrmavebl ad, usa-Tuod unda davasaxel oT cnobil i mecnieri da sazogado moRvawe, profesori ruben enuqaSvili. mi-uxedavad imisa, rom am mimarTu- l ebiT igi Zal ze aqtiur saqmiano- bas saqarTvel oSi cxovrebis dro- sac eweoda, misa am moRvaweobam gansakuTrebiT farTo masStabebi mainc mis istoriul samSobl oSi damkvidrebis Semdeg SeiZina.

ase iqca igi ara marto ori me- gobari xal xis, aramed ori saxel- mwifos _ saqarTvel osa da isra- el is _ erTmaneTTan SemakavSire- bel xidad.

ruben enuqaSvili sazogado- ebrivi Rvawl is amgvar SefasebaSi gadaWarbebul i rom araferia, ama- Si uyoymanod dameTanxmeba yvel a, vinc mis mier am mimarTul ebiT gaweul saqmianobas icnobs.

miuxedavad istoriul samSobl oSi cxovreba, batoni rubeni ara marto samecniero saqmiano- nobiTa da sazogadoebrivi moR- vaweobiTaa dakavSirebul i Cvens qveyanasTan, aramed Tavisi didi oj axis erTi ganStoebiTac. ker- Zod, misi vaJi Tavis col_Svil - Tan erTad kvl avac saqarTvel oSi agrZel ebs cxovrebas da saqmiano- bas. rogorc Tundac am faqtiTac Tval naTl iv Cans, Cveni qveynisad- mi siyvarul i man mis Svil ebsa da Svil iSvil ebs ise Rrmad da sis- xl xorceul ad Caunerga, rom maT- Tvis Cveni qveyana mxol od mamisa da babuis yofil i samSobl o ki ar aris, aramed maTi wil xvedri ma- mul icaa; qarTul i ena ki maTTvi- sac iseve mSobl iuria da Zvirfa- si, rogorc ebraul i.

am patara, saibil eod naT- qvam misal mebel sityvaSi Zne- lia kacma Tundac sqematuradac ki gaixsenos is didi saqmeebi, ra- sac batoni rubeni mTel i Tavisi cxovrebis ganmavl obaSi akeTebda ori xal xis istoriul i Zmობისა da megობის kidev ufro metad gansamtkicebl ad. mainc Sevecdebi Tundac zogierT maTgans rom mi- vapyro mkiTxvel is yuradReba:

garda imisa, rom saqarTvel oSi cxovrebis periodSi batoni rube- ni xangrZlivi drois ganmavl obaSi iyo Tbil isis saxel mwifo univer- sitetis profesori da fil ol ogi- is fakul tetis dekanis moadgile, Tavisi tel el eqciebiT igi TiT- qmis ori aTwl eul is ganmavl oba- Si aswavl ida mTel i saqarTvel os moswavl e_axal gazrdobas qarTul enas;

Tavisi mecnierul i moRvaweobis umTavres mimarTul ebad man stu- dentobidanve gaixada rogorc qar- Tul i enis, ise qarTvel ebrael Ta qarTul i metyvel ebs safuZvl iani kvl eva da araerTi mniSnel ovani monografiiTa da enaTmecnieru- l ad Zal ze faseul i samecniero naSromiT gaamdidra qarTvel ol o- gia. aRniSnul i probl ematikis me- cnierul i kvl eva batonma rubenma israel Si damkvidrebis Semdeg ki- dev ufro masStaburad ganagrZo da am mimarTul ebiT gaweul i kvl e- va_Ziebis Sedegebs igi ara marto

Tavis wignebsa da sxvadasxva peri- odul gamocemebSi aqveynebs siste- maturad, aramed qarTvel ol ogiur simpoziუმებსა და კონფერენციებზეც სისტემურად გამოაყვს Zal ze sa- intereso moxsenebebad rogorc saqarTvel oSi, ise msofilios sxva- dasxva qveyanaSi;

israel Si damkvidrebis Semdeg batonma rubenma aseve Zal ze bevri ram gaakeTa saqarTvel osTan isto- riul samSobl oSi sacxovrebl ad asul qarTvel ebrael Ta kavSir_ urTierTobis kvl avac SesanarCu- nebl ad da iq dabadebul i da gaz- rdil i TaobebisaTvis am grZnobis Casanergad. am Tval sazrisiT uaR- resad mniSnel ovania is moRvawe- ba, romel sac igi israel Si eweoda xangrZlivi drois ganmavl obaSi, rogorc iq arsebul i qarTul eno- vani radios direktori da qarTul enaze gamomaval Jurnal `droSis` redaqtor_gamomcemel i;

cal ke, sagangebod, unda aRiniS- nos is didi damsaxureba, romel ic mas qarTul i mwerl obis cnobil warmomadgenel Ta, pirvel yovl i- sa ki gal aktion tabiZis Semoqme- debis rCeul nimuSta ivritul enaze Targmnisa da israel Si ga- mocemis saqmeSi aqvs Setanili. am Tval sazrisiT metad warmatebul i aRmoCnda is SemoqmedebiTi Taname- gobroba, romel ic mas Tanamedro- ve ebraul i literaturis cnobil ostatTan da mecnierTan _ orcion barTanasTan akavSirebs;

saqarTvel osadmi Tavisi didi siyvarul i batonma rubenma imi Tac gamoxata, rom ariel is universi- tetSi, sadac igi Tavis istoriul samSobl oSi damkvidrebis Semdeg moRvaweobs, ebrael studentebს mis mier SemoRebul speckurss _ qarTvel ebrael Ta istoriasac aswavl is. amasTan, igi xel mZRva- nel obs instituts, roml is saqmiano- bis erT-erTi ZiriTadi mimar- Tul ebac qarTvel ebrael Ta enis, istoriisa da kul turis kvl evaa.

saqarTvel osadmi batoni rube- nis siyvarul Tan da mis qarTul Rvawl Tan dakavSirebiT naTqvami es patara sityva aseTi mogonebiT minda davamTavro:

am ramdenime wl is winaT quTais is akaki wereTI is saxel obis saxel mwifo universitetidan ariel is uni- versitetSi oficial uri vizitiT yofnis dros, rac batoni rubenis aqtiuri Zal isxmeviTa da organize- biT ganxorciel da, igi erTi kviris ganmavl obaSi gverdidan ar mogvSo- rebia da mTel i israel is RirsSesa- niSnaobani mogvatara.

bol os, samSobl oSi gamosamgzav- rebl ad, aeroportSi Tavisi manq- aniT wagviyvana da roca TviTmfri- navSi Casxdomis win dagvemSvi doba, Cvengan mal ul ad Tval ze momdgar i creml i moiwminda.

rogorc mTel i misi cxovre- ba da moRvaweoba adasturebs, es creml i CvenTan ganSorebis gamo mogvrili kurcxal i ki ar iyo, aramed saqarTvel os siyvarul isa da daucxromel i monatrebis Se- degad gaCenil i da creml ad gar- daqmnil i nostalgial!

RmerTma inebos, aw ukve samoc- daaTi wl is ruben enuqaSvili s ebr- aul i dal ocviT _ as oci wl is ganmavl obaSi ar SeSrobodes Tval ze ori samSobl os siyvaru- l is gamomxatvel i es wminda kur- cxal i!

მრავალმხრივი მოღვაწე

qarTul -ebraul kul turas mra- val i gamorCeul i moRvawe hyol ia. maT TavianTi profesionil izmiT, niWiT da unariT udidesi wl i- l i Seitanes am ori eris urTier- Tobis ganmtkicebis saSur saqmeSi. maT Sorisaa baton ruben enoxi, quTaisSi gazrdil i, Tbil isSi dam- kvidrebul i da karga xnis win is- rael Si asul i didebul i pirovne- ba.

batoni rubeni wl eბის ganmav- l obaSi moRvaweobda Tbil isis saxel mwifo universitetSi. igi akaki Sanizis da sxva gamorCeul qarTvel enaTmecnierTa mowafea. amitomacaa, rom misi mecnierul i naSromebi gamoirCevian eruduci- iT, aqTual uri sakiTxeბის dayene- bisa da maTi gadaWris original o- biT, mecnierul i siaxl iT.

Tbil isis saxel mwifo universi- tetSi moRvaweobის periodSi ba- tonma rubenma student_i_axal gaz- rdobis siyvarul i da pativiscema imTaviTve daimsaxura. misi saj aro l eqciebi satel evizio sivrceSi, ara marto abiturientebis, aramed sazogadoebis, qarTul i enis is- toriit da dRevandel obiT dain- teresebul i adamiანების gamorCeul i yuradRebis sagani iyo. batoni rubeni mრავლ მრვი moRvawea.

cal ke aRniSvnis Rirsia misi Jurnal isturi, mTargmnel obiT

saqmianoba, ebraul i da qarTul i literaturis nimuSebis warmoCe- na, farTo mkiTxvel isaTvis gac- noba. minda vusurvo Cveni univer- sitetის did megobars, SesaniSnav mecniers da moRvawes janmrTe- l oba, didxans sicocxl e da axa- l i warmatebebi mis SemoqmedebiT saqmianobaSi.

**ეფესპრემიტი
ბრტყუნტორ რყუნტუნ ტუნტუნ**

(dabadebis dResTan dakavSirebiT)

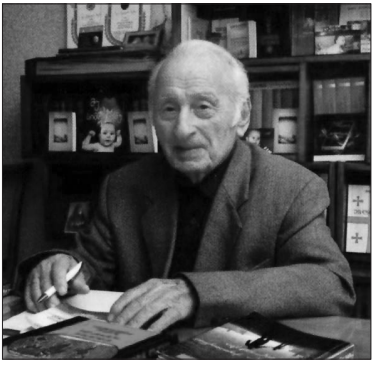
Taboris mTaze varskvl avebs cis auvsiaT ubeni, qarTul_ebraul kul turas uvl is batoni rubeni, dawera wigni mრავლ i mtrebs dauwiTl a upeni, gamoikvl ia Tavsil is teqsti ukvdavi, uberi... qarTul i sityva axara SesZina simsubuqeni... kongრის mesveuria da didi Zmობის meoxi, davl ocoT quTaisidan Zvrfasi ruben enoxi!

თმარ ტყუნტაშვილი

სიმონ არვალაძე - 95

ენარგიალაუმცხრალი და სიბყვალაუმრებალი ზემოქმედი

Tanamedrove qarTul i literaturul cxovrebaSi batonma simon arvel aZem gamorCeul ad mniSvel ovani adgil i ara mar-to imiT daimkvidra, rom igi dResdReobiT erT-erTi yvel aze xandazmul i mweral ia, aramed imiTac, rom kvl avac daum-

cxral i energiiT eweva aqtiur SemoqmedebiT saqmianobas da cxra aTwl eul is zRurbis gadamcdarma ramdenime axal i wigniT gaamdindra qarTvel i mkiTxvel is Taro. miuxedavad imisa, rom simon arvel aZe, rogorc mweral i da mecniერი, mTel i Tavisi cxovrebis ganmavl obaSi gamoirCeoda produqtiul obiTa da aqtiurobiT, igi xandazmul obis Jams gansakuTrebuli nayofierebiT xasiaTdeba.

simon arvel aZis samecniero-SemoqmedebiTi da sazogadoeb-rivi Rvaw is Sefasebis dros mxcovan kritikoss gansakuTrebuli madl oba im dmsaxurebis gamoc unda vuTxraT, romelic quTaisis literaturul i procesis aRmavl obis saqmeSi aqvs Setanil i. kerZod, misi, rogorc

axal gazrda mweral Ta seqciis xel mZRvanel is, mZRvanel obiTa da aqtiuri profesii i TanadgomiT gasul i saukunis 60-iani wl ebidan moyol ebul i dRemde araerTma niWierma axal gazrda Semoqmedma gaikval a gza did mwerl obaSi. Igi ara mar-to weril ebiTa da wignebiT exmaureboda da afasebda qarTul i mwerl obis mniSvel ovan siaxl ebs, aramed sxvadasxva saxis Sexvedrebsa Tu RonisZiebebSi aqtiuri monawil eobiTac. didi madl oba mas imis gamo, rom amgvari profesii i mxardaWeris siTbo piradad Cems mimarTac araerTxel gamouxatavs.

s. arvel aZis SemoqmedebiTi moRvaveobis sfero metaდ mraval mxrivia da mraval ferovani. kerZod, igi xangrZilivi drois

ganmavl obaSi TiTqmis yvel a JanrSi moRvaveobs nayofierad da warmatebul ad - literaturul kritikaSi, eseistikaSi, poeziaSi, dokumentur prozaSi, memuaristikaSi. amas unda davumatoT is aqtiuri mecniერul i saqmianobac, romel sac igi fil osofiisa da esTetikis sferoebSi eweoda da dResac eweva.

rogorc cnobilia, s. arvel aZis cxovrebisa da moRvaveobis mniSvel ovanma nawil ma sabWour xanaSi ganvl o, ideol ogiuri SeboWil obis im periodSi, roca adamiani mokl ebul i iyo azris SeuzRudvel ad da Tavisufl ad gamoTqmis Sesazl ebl obas.

am garemoebam maSin, bunebrivia, imxanad moRvave yvel a Semoqmedis nawerebze moaxdina

garkveul i zegavl ena. magram batoni simonis sasaxel od unda iTvas, rom cenzurul ideol ogiuri SemboWvel i artaxebis moxsnis Semdeg igi mTlianad ganTavisufl da am xundebisagan da misma mwerl urma da mecniერul ma moRvaveobam sul sxva masStabebi SeiZina.

yovel dRiuri cxovrebis ferxul Si Tavisi aqtiuri SemoqmedebiTi saqmianobiT kvl avac daucxroml ad da energiul ad Cabmul baton simon arvel aZes minda uRmesi pativiscemiT mivul oco dabadebidan oTxmocdaTxuTmeti wl isTavida vusurvo aseTive simxneviT Sexvedrodes misi sicocxl is saukunovan iubil es!

ავთანდილ ნიქოლეიშვილი

საპირობა, მოღვაწეობითა და გამოჩენა

batonma simon arvel aZem sanimuSo magal iTi SemogvTavaza ara mar-to xangZilivi sicocxl is aucil ebl obisa, aramed dauRal avi da nayofieri Sromis, daudgoml obis, brZolis, amtanobisa da lel os lamazad gatani. igi TiTqmis saukunea aRmarTsemdgari rom miabij ebs da erTxel ac ar dasvenia, ar Semdgara, TandaTan tvirtic daumZimda, xurjins xurjini miemata, Tumca ise v da ise v ei ol eboda da ei ol eba mas aRmasvl ayovel i dRe batoni simonisaTvis sityvasTan gapaeqreba aRmoCnda, didi Zal isa da energiis sityvasTan, magram ostatma kargad icoda am energiასTan misvl isa da misi damorCil ebis araerTi xerxi.

yovel Tvis mixaroda am araCveul ebrivi bunebis mqone adamiანTan Sexvedra, sau-

bari, misi wignebis wakiTxva, misi omaxiani xmis mosmena, misi asakdautyobl oba, misi aRmatebul i paTosi, umeteswil ad Tavisi qveynis, Tavisi mSobliurobis siyvarul iT romaa moniSnul i. axl ac imasve vfiqrob, rac wl ebis win miTqvams da damiweria batoni simonis Sesaxeb. Tumca axl a ufro mancvifrebs misi gajibreba wutisofel Tan, misi gamoulevl obis Jini. man uamravi weli daamarCxa da TiToeli maTganidan daxunZil ul i gamovida Tavisi gonebrivi bibli oTekiT, pirTamde aRvsebul i sawyaul iT.

Tqven RmerTis rCeul i brZandebi T, batono simon! winaswar vgrZnob, erT saukunes rom SegavsebinebT igi, meore aRmarTiskenac wagiZRvebaT.

გია ხანტიყრაძე

ქართული ლიტერატურის ბარბუზი

qarTul mwerl obas mraval i gamorCeul i moWirnaxule da Semfasebel i hyolia. maT Sorisaa SesaniSnavi poeti, kritikosi, fil osofosi batoni simon arvel aZe. igi, ufl isgan boZebul ma wel Ta simravl em, mindiasaviT brZeni, SorsmWvretel uri niWiT dajil doebul i gaxada. roca auditoria mas usmens ixibl eba oratoris mis mier arsebiT momentebze yuradRebis gamaxvil ebiT, azris simwyobriT da SesaniSnavi umoris niWiT; da es, dRes, roca batoni simoni sacaa asi wl is wl is gaxdeba. misi ojaxi qarTul i mwerl obis siyvarul iT cxovrobda cxovrobs. gansakuTreb iT aRsanisnavia batoni simonis da qal batoni mარი xvedel iZis amagi momaval, damwyeb literatorebze. maT Taobebs Seayvares mraval saukunovani qarTul i mwerl oba, swori orientirebi misces SemoqmedTa Taobebis niWierebas da poetur fantazias. batoni simoni Tanamedrove qarTul i literaturi saqarTvel oSi aRiarebul i mkvl evaria. misi monografi ebi mraval iseT sakiTxs wa-

ლევან გუგუტაძე

სიბყვა მასწავლებელს

batono simon! me Tqven auditoriaSi gagicaniT - esTetikis sagans gvikiTxavdiT. Sevecdebi yvela detali aRvadgino, roTac Tqven Cems mexsierebaSi samudamod darCiT. Tqven Cems Tval sawierSi SemobrZandiT gonierebiT, keTil Sobil ebiT, mamaSvil uri siyvarul iT, saTnod mosaubre adamiანad, romel mac vaJa-fSavel as naazrevi Tval win gagvicocxl eT da mis naazrevSi Tqvenive interpretaci iT saTno da mSvenieri dagvanaxeT.

wl ebma gaiara da cxovrebam saintereso adamiანebTan Semaxvedra, romel Ta Soris iyvnen Tqveni megobrebi da Cemi maswavl ebl ebi. im Tqveni megobrebidan didi madl iere-

biT movigoneb baton dimitri kopalians, nikol oz Ciqobavas da mraval sxvas. gana SeiZleba siTboTi da siyvarul iT ar gavixsenoT Tqveni megobrebi da CemTvis didebul i maswavl ebl ebi daviT bregaZe da boris nadiraZe. Cven Tqvens megobrobas vxedavdiT da megobrobas vswavl obdiT, risTvisac madl oba Tqven.

real obam TqvenTan studenturi auditoriis gareTac Semaxvedra. es iyo saqal aqo mmarTvel obis aparatis funqcionirebadi seminari, sadac Cven, axal gazrda special istebsa da mmarTvel ebs, wrTnisa da warmatebis misaRwevl eqciebs gvitarebdiT.

Cemo maswavl ebel o! me TqvenTan Sexeba momeca,

rogorc qal aqSi erT-erTi mo-winave saswavl o struqturis xel mZRvanel s. Tqven jer me-Toduri samsaxuris mmarTveli brZandebodiT, SemdgomSi ki samecniero Jurnal is redaqtori. TqvenTvis damaxasiaTebeli punctual obisa da akademiurobis kval i datoveT nebis mier ubanze da aseve iRw iT amJamadac.

dRes minda mogesal moT da mogeferoT dabadebidan 95-ewl is saubil eod: "moswavl ed dabadebul ma maswavl ebl ad gipoveT, didxans icocxl e Cemo maswavl ebel o".

როზენტ გელგუტაძის

სიმონ არვალაძის საიუბილეო

baton simons, mweral - sa da sazogado moRvaves, cnobil fil osofossa da kritikoss, Rirseul quTaisel s vul ocv saubil eo TariRs. Cveni mraval wliani urTierTobis manZilize mudam mxibl avda misi SemarTeba, gadasaWrel i probl emebisadmi misi damokidebul eba. kaci, romel sac srul iad axal gazrdas xvda samSobl os damcvel is misia da mters sabol oo ganadgurebamde sdia, arasodes moundomebia gancxromiT cxovreba. igi iseve piruT-vnel ad ebrZoda cxovrebis ukuRmarT movl enebis, amxel -

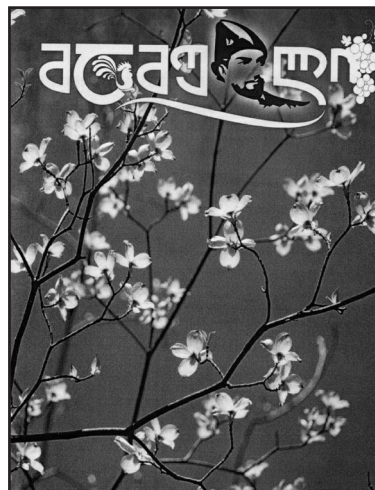
da Seuferebel sa da icavda wmindas adamiანur urTierTobebSi, rogorc xil ul mters. misTvis umTavresi yovel Tvis iyo WeSmariteba, misi aRiareba da dacva. ase daimsaxura batonma simonma sazogadoebis didi siyvaruli da pativicema. mis uamrav samecniero gamokvl e-vebSi, zepir gamosvl ebsa Tu pirad saubrebSi Cqefda da Cqefs didi sibrZne. igi dResac aseTive SemarTebiT cdil obs Tavisi xma miawdinos farTo sazogadoebas, akeTos saSvil iSvil o saqme.

batoni simoni xel damSvenebul i Sexvda mimdina-

re saubil eo TariRsac, man Tavisi mraval ricxovan mkiTxvel s miando sazogadoebri-politikuri da fil osofiuri probl emebis Sesaxeb gamocemul i wignebi, sadac nakl ovanebebze RaRadi ki ara, gadauWrel i probl emebis gadaWris gzebia dasaxul i da axsnili.

didxans, Zal ian didxans aseTive SemarTebiT iRvave, batono simon, Seni qveynis, Seni xal xis, Seni qal aqis sakeTil dReod.

uRmesi pativiscemiT გვეგნის ბლანძვი

axl axans amerikis SeerTebul Stateb-Si, q. niu-iorkSi, qarTul emigrantTa Jurnal "mamul Si" gamoqveynda profesor simon arvel aZis ortomeul idan ori statia jorj bal anCinsa da giorgi papaSvil ze, roml ebic amerikaSi cxovrobdnen da moRvaveobdnen. am gamoxmaurebiT Jurnal ma da misma redaq-torma, batoni simonis gazrdil ma, manuCar kaWaxiZem, miul oca iubil e sayvarel maswavl ebel s.

ბაქა ფოცხვარია

ჩემი ცხოვრება

Cemi cxovreba avikece Sarvl is totiviT,
 Cemi cxovreba aRar momwons bol o wl ebia.
 j erac ar vici Seni ase wasvl is motivi,
 magram vici, rom wasul ebi ar brundebian.
 dabrunde Tundac azri ar aqvs magas xom ici?!

Cemi saxel i momaval Tan aRar axseno.
 axl a midi da uCemoba tanze moicvi.
 gagaTbobs aRar, didi_didi, rom gagaxsenos
 warsul i hoda Sen ucremi od agetireba,
 iqneba sadRac sinanul ic gamogierios.
 codvaa vici da arafriT mepatieba
 Seni Rimil i sxvis Rimil Si, rom amerios,
 amitom iseTs gimaxsovreb, rogorc me minda.
 j erac ar vici Seni ase wasvl is motivi.
 Cemi cxovreba aRar momwons bol o wl ebia,
 Cemi cxovreba avikece Sarvl is totovit.

ქუჩაში ხეგბს

quCaSi xeebs datyobiaT ferTa cval eba,
 quCaSi yvel gan ver Sexvdebi xeebs ferSecvl il s,
 rogorc zamTarSi Tbil buxarTan gardacval ebas,
 Senc ise gnatrob, arc nakl ebi, hoda arc meti.
 quCaSi xeebs arasodes uambo rame maT ar CveviaT saiduml os kargad Senaxva,
 uTqmel ad msurda yvel aferi, rom gegrZno Torem
 sxvebic getyvian asj er naTqvam sityvas miyvarxar
 quCaSi xeebs verasodes naxav mocinars
 saxeze isev SerCeniaT sevda bavSvuri,
 Seni Rimil i ise mavsebs, rogorc ocians
 moxuci babus dawurul i al adasturi.
 quCaSi xeebs saubarze nu etyvi uars mogiyvebian im dReebze Sen, rom menaxe,
 Tuki ramdenj er gaCuqebdi im Zvel siyvarul s
 gul is siRrmeSi mamul ad, rom Semoginaxe.
 quCaSi xeebs ver SeatyobT ferTa cval ebas,
 quCaSi yvel gan ver SexvdebiT xeebs ferSecvl il s,
 rogorc zamTarSi Tbil buxarTan gardacval ebas,
 Senc ise gnatrob, arc nakl ebi, hoda arc meti.

რამ არა მტყარის მცრთაღი სინათლე

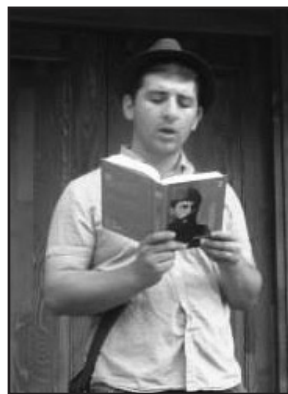
mzem Rame tanze Semoixura, eparebodaT Zil i daraj ebs da Rrubel s miwis cisfer saxuravs sacaa wima gadmoabij ebs.
 idga siCume mTvral i kaciviT ZaRl ebis yefa sul Si atanda.
 rom ara mTvaris mkrTal i sinaTl e Rame dil amde ver miatanda.
 gavar da sofl ad uTqmel i Wori, gai parneno tiroda deda.
 sibrazesa da sixarul s Soris Svil is gaxsnil i weril i edo.
 biWi ueno zRvasaviT mSvidi, gogo_dil as, rom gaamzianebs da gza, romel ic taZrisken midis axal siyvarul s aerTianebs.
 aCndeba quCas l eqsis bwkarebad nafexurebi sxviSTvis unaxav.
 aseT siyvarul s Tovl iviT wmindas Rame momaval s Semounaxavs.
 idga siCume mTvral i kaciviT, ZaRl ebis yefa sul Si atanda.
 rom ara mTvaris mkrTal i sinaTl e Rame dil amde ver miatanda.

 nabij i mokl e, gza pirdapir, bil ikiT viwro
 aris dReebi sakuTar Tavs unda gaeqce.
 tanze mocmeul yvel a tkivil s Zil is win iZrob,
 wwebi da Tval ebs karebisen nel a aceceb.
 SiSi, romel ic Camogij da TavsasTumal Tan,
 aris dReebi daketil i fanj ridan xtebi.
 isedac ari ocnebebs, rom RmerTsac umal av,
 radgan axdenis geSinia, figrob da xvdebi
 aris dReebi monacrisfro, mkacri ierit
 Seni saxl is win tortmaniT, rom daabij eben.
 yefen ZaRl ebi_l abradori, dal matinel i,
 yefen da Zil i eparebaT Ramis daraj ebs.
 aris dReebi etanebi sasmel s ici, rom
 raRac Svebaa erTdagvari, roca l oTdebi.
 sasacil oa, roca giwevs gamoacil o Tavi Seni da boRmas aqeT daugrovdebi.
 quCebi Zvel i, saseirnod gamogityues (mzem Rimil ebi sxivebad, rom Camogiriga)
 ra l eqsi?! risi poezia?! Sen Tavs ityueb
 kidec giyvar da, kidec gwamda mere ra rigad.
 tanze mocmeul yvel a tkivil s Zil is win iZrob,
 wwebi da Tval ebs karebisen nel a aceceb.
 nabij i mokl e, gza pirdapir, bil ikiT viwro
 aris dReebi sakuTar Tavs unda gaeqce.

ლიტონი

waxvedi, mi dixar, mi dian mivuSvi cxovrebis sadave.
 Tval ebi zRvasaviT mSvidia, roca Sens wasvl as xedaven.
 rodesac bavSviviT Cumdebi, rodesac amboben arafers sisxl isfer eg Seni tuCebi, vambob da sacaa gavafren mtrededi, gundebad, vuyuroT, Tval ebi miwisen daxril i.
 Sens sunTqvas gul isTqmas avuwyob.
 inaneb rodesac daxraven CrCil ebi xsovnas gagrebi pirvel ad mosul i Tovl iviT.
 saxel ebs aq quCebis arqmeven.
 tkivil i gadaaqvT Tol i ebs horizonts iqet xar, anu Sors da mainc l eqsebad gibruneb.
 Sens wasvl as kadrebad vini Snav zurgi, rom sxva mxares ibruno.
 ar giyvars wima da ganicdi.
 Tval ebi, Tval ebi l ilian.
 gabruneb, gibruneb da mainc waxvedi, mi dixar, mi dian.

მიხაილ ახულაძე

ლურჯი ქალღმერთი

სად ჩურჩულებდა ის ლურჯი მკვლელი და სად გეგმავედა ამ შემოიღო ბროლი?
 სად კარნახობდა სურვილი ბნელი? ვილაც უბრალო პოეტის მოკვლას.

სადაც შორეთში, უცხო მხარეში სადაც ტიროდა ლურჯი ქალღმერთი როცა ვინეტი ცივ სამარეში ცივ გვამებს შორის მე ერთადერთი.

ის კი მათრობდა ლურჯი წვიმებით ლურჯი სხივებით თავგზას მირევდა ლურჯი ლექსების ნაზი სიტყვებით, ღმერთო ნეტავ რას აპირებდა?

მეკონებოდა ცხელ ფიქრად გულში ვით ანგელოზი საოცრად ლურჯი და მისი ფრთები ყველაზე ლურჯი კვლავ დაბადების სიკვდილით მკლავდა.

ლურჯ ცრემლებს ღვრიდა ლურჯი ქალღმერთი ველარ მალავდა დასევდილ გრძნობას და კარნახობდა სურვილი ბნელი ვილაც უბრალო პოეტის მოკვლას.

პოეტის ცოდვა

ზოგჯერ, როცა ლექსის წერა მიჭირს, და დარდი კი გულს სიმძიმედ ეკვრის მე ვხვდები, რომ ცოდვა მანვეს დიდი, ცოდვა ყველა ვერნათქვამი ლექსის. კიდევ, ცოდვა არეული რითმის და ტყუილად დახარჯული მელნის, ცოდვა მანვეს, ცოცხალი დიდი. ცოდვა ყველა ვერ ნათქვამი ლექსის, პოეტი ვარ, პოეტურად მიძიმის და ცოდვაც კი პოეტურად მესმის. ვილაცა კი გიჟიაო - იტყვის და დაცინვის მწარე მზერას მესვრის. მაგრამ უკვე არაფერი მიკვირს, რადგან უკვე ყველაფერი მესმის, და პერანგიც, რომ ჩამაცვან გიჟის, ესეც უკვე ვეღარაფერს შეცვლის. იმ მკვლელებით მსხვერპლის წინ რომ ტირის,

იმ მღვდელივით მრევლის, რომ არ ესმის, ცოდვა მანვეს, ცოდვა დიდზე დიდი, ცოდვა ყველა ვერნათქვამი ლექსის.

ღამე მეთორმეტე

კლდიდან გადმოვფევი როგორც ნანირული, მინას დავენარცხე, როგორც მეოცნებე მახსოვს, რომ ვიყავი ძლიერ გაყინული, იდგა თებერვალი - ღამე მეთორმეტე.

ძილი არ მაცალეს წუნუკმა კოშმარებმა, ქარში ღრიალებდნენ ცოდვის დემონები, როცა მომეძალა ძლიერ მონატრება მაშინ გავიფიქრე - რაღას ველოდები.

ჩუმად წამოვდექი ცივი სანოლიდან ტანზე შემოვიცივ დარდის მოსასხამი ვისაც მე ველოდი, იმ დღეს არ მოვიდა, სანამ წავიდოდა, თქმა ვერ მოვასწარი.

გარეთ გამოვფედი ძლიერ არეული, ქარმა შემაგება ცივი ჩახუტება, ვიცი არ გამოვა ჩემგან წამებული, ასეთ ჩახუტებას ბევრი გაუძლებდა.

ღამის სიბნელეში სადაც გავემართე, თითქოს ვერ ვხვდებოდი საით მივდიოდი. გთხოვთ, ახლა მაინც ვინმე დამენახეთ, თქვენ კი სიბნელეში ჩუმად იცინოდით.

როცა მომეწყინა ქარში ხეტიალი, მე ერთ უგუნურებას შიში შემოვლენე, კლდიდან გადმოვფევი ძლიერ სევდიანი, იყო თებერვალი - ღამე მეთორმეტე.

წვიმა

ფარდებს ასველებს წვიმა, ჩემი ოთახის ფარდებს, ჩემი ოთახის მიღმა წვიმა ასველებს რამდენს?

უსასრულოა თითქოს გზა ჩემი გულის წვეთის, რალაც ფიქრები მიპყრობს გულის ძახილი მესმის.

ახლა განვიმდეს მინდა, წვიმაც მოვიდა ბედად. მახსოვს მაშინაც წვიმდა და ესველებოდა ერთად.

ბეთჰოვენი

ბეთჰოვენი ღვთაებრივი მონდომებით უკრავს, ბეთჰოვენი მკვდარიო, ვილაც შემოიღოს უთქვამს.

მე კი ახლა მონატრებამ გადამთელოს ღამის, ვითომ მკვდარი ბეთჰოვენი კვლავ ჩემს გვერდით არის.

ალარ მინდა, სხვა ყველაფრის დამეკარგა მადა, ახლა ვერვინ მანუგუმებს ამ ჰანგების გარდა.

აბა ამ სივრცის ნამსხვერვეებში, მუსიკასთან ერთად შენც მოცეცხლე და გამიხიდი სიყვარულის ღმერთი.

ყველაფერში ახლა მე ვგრძნობ შენს სანუკვარ სუნთქვას ჩემო კარგო, ვიცი გესმის, ბეთჰოვენი უკრავს.

სიზმრების მიღმა

აუგი არ თქვა ვეძებდი რწმენას, არ გესმის ჩემი მოწყენის ფასი, სიზმარს მისტირი ძვირფასო ჯერაც, მაგრამ იცოდე ეს სულაც არ მწყინს.

ვიცი, რთულია ჩემი გაგება, თან არც ცდილობდი მგონი ძალიან, და მაინც, მეფობს აქ მონატრება და მაინც ყველაგან მისი კვალა.

დღეებს თვეებად, თვეებს კი წლებად აქცევს - დროდადრო უფრო ვიღლები, იქ ვერ ვიქნებით ვერასდროს ერთად, მაგრამ აქ მუდამ ერთად ვიქნებით.

არეულია იქ ფერი ფერში და რას გაიგებ, ვინ როგორ ხატავს?! მომეცი წყალი, სულ ერთი პეშვი ხედავ? არ ვითხოვ მე მეფურ საგზალს.

თუმცა არ მნდა წასვლა აქედან, არ დაგაბნოს ჩემმა სიტყვებმა, უბრალოდ, როცა ლექსი მთავრდება, მე სხვა სამყარო კვლავ მესიზმრება.

აქაკი წერეთლის ნათესავები და ნაცნობ-მეგობრები აჭარაში

აჭარის სახელმწიფო მუზეუმის ხელნაწერთა ფონდში აკაკის ძმის დავით წერეთლის (სხვიტორელის) საქმეში ინახება დოკუმენტი, სადაც ნათქვამია, რომ აბდი ხიმშიაშვილის და კესარიის გურიელის ქალიშვილი ესმა დაკრძალულია „გაღმა ქუთაისში“ წმიდა გიორგის ეკლესიაში (დავით წერეთლის დღიურების სრული ტექსტი კომენტარებით გამოაქვეყნა პროფესორმა ავთანდილ ნიკოლეიშვილმა წიგნში, „დავით წერეთელი (სხვიტორელი)“ ქუთაისი, 2011 წ.). ამ ცნობამ ძალზე მოულოდნელი სიხარული მოგვგვარა, რადგანაც საშუალება გვქონდა მიგვეჩვენო ხიმშიაშვილთა გვარის ერთი დირსეული შვილის საფლავისთვის.

1967 წელს ქუთაისში ჩემს მეგობარს, საქართველოს ისტორიის შესანიშნავ მცოდნეს და ქუთაისის მედიცინის ისტორიის მუზეუმის დამაარსებელს, ბატონ ვახტანგ გი, ორგანიზაციის შევხვდი. მისი თანხლებით გავემგზავრე დანიშნულების ადგილას.

* * *

„გაღმა ქუთაისში“, წმიდა გი, ორგის ეკლესიის ეზოში, ცნობილი პოეტის მამია გურიელის (ფაჩელის) საფლავის გვერდით ერთი ძველი, ხავსმოკიდებული ქვა იდო. ხანშიშველთა გადმოცემით, რაც გაიმეორა ტაძრის მსახურმა, ამ ქვაზე დამაგრებულ ფილას ჰქონია წარწერა, რომელიც შემდეგ გადაშლილია, მაგრამ რამდენიმე წლის წინ ნაწილობრივ მაინც ხერხდებოდა ამოკითხვა - „ამა ლოს ქვეშე განისვენებს კენია ესმა ფაშას ასული ჯაიანი“. ჩვენ იქ მხოლოდ ფილის ნაშთს ვხედავდით.

ზოგიერთზე შეინიშნებოდა ცალკეული ასოები. ვინ იყო ესმა, აქ არავინ იცოდა. განსვენებულის მამა (ფაშა), რომელი ფაშაა, არც ეს იყო ცნობილი. რატომ მოხდა ესმა ფაჩელის საფლავის გვერდით, ვერც ამაზე გვითხრეს რაიმე.

ბუნებრივია, ყველას ებადებოდა ასეთი კითხვები, ამ მივიწყებულ საფლავთან რომ გაევიწყლა ვახტანგ გიორგაძემ დაბეჯითებით მთხვავა მომეჩინა დედა მასალა ესმა ფაშის ასული ჯაიანის შესახებ. რამდენიმე დღის შემდეგ ნაშრომი მზად მქონდა. საგანგებოდ გავემზადე ქუთაისში, ვინახულეთ ურდო „განთიადის“ მთავარი რედაქტორი, ცნობილი მწერალი, კონსტანტინე ლორთქიფანიძე, რომელიც დაინტერესდა ნაშრომით და მალე გამოაქვეყნა კიდევ (№4, 1978 წ. გვ. 179-181) (ჩემთვის ცნობილი გახდა, რომ ესმა ჯაიანი ნათესაობადა ჩუენეულ ლორთქიფანიძეებთან და ერთხანს მათთან ცხოვრობდა კიდევ).

საქართველოში იყვნენ ქალები, რომლებიც ძმობა-მეგობრობას ამკვიდრებდნენ ცალკეულ პროვინციებს შორის. ასეთებს მიეკუთვნება ესმას დედა - გურიის მთავრის სიმონ გურიელის ასული კესარია (1785-1861). ურთიერთმეგობრობის, მხარდაჭერის და ძმობის განსამტკიცებლად 5 წლის კესარია 1790 წელს დანიშნეს აჭარის მმართველის სელიმ ხიმშიაშვილის 1 წლის ვაჟზე აბდიზე (1789, 1859). იმავე წელს კესარია გამდლებისა და მსახურების თანხლებით აჭარაში ჩაიყვანეს. სრულსაკონცხების მიღწევისთანავე კესარიამ და აბდიმ იქორწინეს. შეეძინათ რამდენიმე შვილი, მათ შორის ყველაზე უმცროსი ესმა (1819-1893) იყო.

ამ ქორწინების შემდეგ ხიმში, აშვილთა და გურიელთა მოყვრობას მეგობრული ხასიათი მიუღია, რაც თითქმის 30 წელს გაგრძელდა. თვით სელიმ ფაშა სიმონის შვილთან - მამია მეხუთესთან მიმოწერებში ამ უკანასკნელს იხსენებს როგორც „

საყვარელ და ერთგულ შვილს“. სამწუხაროდ, რუსეთის ხელისუფალთა ჩარევით მეზობელი ფეოდალები ერთმანეთს გადაემტერნენ, კესარია აიძულეს გურიაში წასულიყო და ქმარს გაეყარეს.

არსებული საბუთებით მტკიცდება, რომ ამ გაყრამი სარწმუნოებრივი ფაქტორი გარკვეულ როლს თამაშობდა, მაგრამ გადამწყვეტი არ იყო. კესარიას გურიაში დაბრუნება განაპირობა მისგან დამოუკიდებელმა მიხეუბმა. ამ საქმეში მთავარი როლი ითამაშეს კესარიას ნახევარძმამ (მამიდან) - გურიის მაშინდელმა მთავარმა მამია გურიელმა და სხვა მაღალი თანამდებობის მოხელეებმა, აგრეთვე გურიელთა და ხიმშიაშვილთა დიდი გვარეულობისაწევი მდგომარეობამ, მათი ოჯახების წევრთა სხვადასხვა პოლიტიკურმა ორიენტაციამ და მასთან დაკავშირებულმა მოვლენებმა.

როგორც ცნობილია, სელიმ ხიმშიაშვილის სიკვდილით დასჯის (1815წ.) შემდეგ მისი შვილები ახმედი და აბდი ერთხანს მამია გურიელთან იყვნენ თავშესაფრებული. გურიიდან დაბრუნების შემდეგ, 1818 წელს, ახმედი სტამბოლში ჩავიდა და გააკრეული მოსახრებით სულთან მაჰმუდ მეორეს ერთგულება შეჰპოვა, მაგრამ მისთვის ძნელი დასაწევბელი იყო, რომ მამამისის სულთნის ნების გარეშე ოსმალეთის სამხედრო მოხელეებმა მოჰკვეთეს თავი, ამიტომ ახმედი ბეგმა საიდუმლო კავშირი გააბა რუსეთის ხელისუფლებასთან და გურიის მთავართან. ეს ისე ოსტატურად გააკეთა, რომ ოსმალეთის ხელისუფლებამ ვერაფერი გაიგო. სამწუხაროდ, სწორი პოზიცია ხიმშიაშვილმა ბოლომდე ვერ შეინარჩუნა. იგი დაუკავშირდა მამია გურიელის ბიძას, ქაიხოსროს, რომელმაც თავისი ძმის ვახტანგის გავლენით დაუწყო შუღლი კანონიერ მთავარს. ამ დროს ქაიხოსროს პოზიციები იმდენად ძლიერი იყო, რომ იგი იმერეთის სამეფო ტახტის დაუფლების პრეტენზიასაც კი აცხადებდა. ქაიხოსრო მჭიდრო კავშირში იყო თავის სიძესთან, თავად ივანე აბაშიძესთან (აკაკის ბაბუასთან), რომელიც ხელმძღვანელობდა იმერეთში საეკლესიო რეფორმების წინააღმდეგ მოწყობილ ანტირუსულ აჯანყებას. აჯანყება ჩააქრეს, მეთაურები დასაჯეს, ივანე ახალციხეში გაიქცა, მაგრამ იქაც მისწვდნენ და მოაკვლევინეს. ივანეს ცოლს ლისას (აკაკის ბებია და კესარიას უფროსი და) მძა, მამია გურიელი გამოესარჩლა და მის შვილებთან ერთად იმერეთიდან გურიაში ჩამოიყვანა.

ივანე აბაშიძის დამარცხებით გარკვეულად შეირყა ქაიხოსროს პოზიციები, მაგრამ იგი თავისას არ იშლიდა, აშკარად გამოდიოდა რუსეთის ხელისუფლების მომხრე მისიშვილის, მამიას წინააღმდეგ. 1820 წლის 13 აპრილს, შემოქმედის მონასტერთან, ქაიხოსრომ მოაკვლევინა პოლკოვნიკი პუზირევსკი, მაგრამ რუსების დამატებით ძალებს ვერ გაუძლო და აჭარაში თავის ერთგულ ახმედ-ფაშა ხიმშიაშვილს შეაფარა თავი. უფრო ადრე, 1819 წლის 9 აპრილს, ქაიხოსროსგან წაქეზებული ხიმშიაშვილი თავს დაესხა მამიას სამფლობელოს - ასკანას, მაგრამ დამარცხდა და უკუიქცა.

ბუნებრივია, მოყვრის (ახმედ-ფაშას) მოქმედება, მისი კავშირი ოპოზიციონერ ქაიხოსროსთან, მოსვენებას არ აძლევდა გურიის მთავარს, რის გამოც, ლისას მსგავსად თავისი მეორე და კესარიაც იმავე 1819 წელს ჩვილ ესმასთან ერთად გურ, იაში დაბატოდა, ვითომც ორი კვირით სტუმრად.

კესარია ბევრს ეცადა შვილებთან აჭარაში დაბრუნებულიყო, მაგრამ ამაოდ. „შეუხდნენ კესარიას

დარჩენილიყო“. ნათესავების და სამშობლოს სიყვარულმა ერთის მხრივ სძლია, მაგრამ თავისი შვილებისა და დედობრივი გრძობა აღემატა და უარს დაადგა“. საქმეში ჩაერია მღვდელთმთავარი და თვით კავკასიის მთავარმართებელიც ა. ი. ერმილოვიც, რომელსაც პირადად უსაუბრია კესარიასთან „მთავარმართებელმა ნახა და დიდხანს ესაუბრა, ურჩევდა, დარჩენილიყო. ხელმწიფის ყურადღებას და წყალობას ჰპირდებოდა“. მიუხედავად ამისა, შვილებს დანატრებულ დედას კვლავ აჭარისკენ უწყვედა გული. დააპირა გაპარვაც, მაგრამ დაატუსაღეს. „სამ წელიწადს ციხეში იჯდა და ორ წელიწადს დარაჯქვეშ, ხუთი წელიწადი საკარი იყო. ესმას ციხეა დააწყებინა, ისე დანატრდა ბავშვი, რომ ხუთი წლისამ ფეხი არ იცოდა, დადნა“ - წერს დავით წერეთელი.

კესარია თითქმის 30 წელი დარჩა აჭარაში (1790 წლიდან 1819 წლამდე), სადაც შეეძინა 4 შვილი, რომელთა ხილვა (გარდა ესმასი), მიუხედავად დიდი სურვილისა, ვეღარ შეძლო.

საინტერესოა კესარიას შემდგომი ბედი. როცა იგი დარწმუნდა, რომ ქმართან ვეღარ დაბრუნდებოდა, გადაწყვიტა მთხოვებოდა გურიის მთავრის სასახლის მწერალს ალექსანდრე თავგირიძეს, მაგრამ მამიამ ეს ითაკილა და კესარია მიათხოვა კულაშელ თავადს გიორგი მიქელაძეს, რომელთანაც კესარიას შეეძინა ვაჟები გლახუა და ბეგლარი, ქალიშვილი ბამანარა. კესარია გა, რდაიცვალა 1861 წელს ქუთაისში. აქედან იგი კულაშში გადასვენეს და ჯვარცმის ეკლესიაში დაკრძალეს (ცნობილია მხატვარმა, კესარიას შვილიშვილის შვილმა გიორგი ერისთავმა 1971 წელს მიაბო, რომ თბილისის საქალაქო მუზეუმში ინახება აკვარელით შესრულებული კესარიას პორტრეტი. სამწუხაროდ მუზეუმში იგი ვერ აღმოვაჩინეთ).

* * *

ქუთაისიდან დაბრუნებულმა კულაშისკენ გადაუხვიო. აქ ნაცნობმა ებრაელმა, მოშე მიხელაშვილმა მიმეგზურა. ჯვარცმის ეკლესიამდე მიმიყვანა, მაგრამ მათი წესისამებრ შიგ არ შემოვიდა. ტაძრის დათვალიერება მარტოს მომიხდა. დიდი სურვილი მქონდა კესარიას საფლავიც მიმეგნო, მაგრამ სამწუხაროდ ძებნამ შედეგი არ გამოიღო.

რაც შეეხება კესარიას ქალიშვილს ესმას, ის მართალია გათხოვდა ოდიშელ თავად ოტია ჯაიანზე (დაიღუპა გურიის ჯანყის დროს, 1841 წ.), მაგრამ „სამუდამოდ გურიელის სასახლეში კი არ დარჩენილა“, როგორც ამას წერენ, არამედ გათხოვების შემდეგ ცხოვრობდა ქუთაისში ლორთქიფანიძეების ოჯახში, აქ მას ნათლობის სახელად სოფიო უწოდეს. ესმას არასოდეს დავიწყებია სამშობლო, სისტემატური მიმოწერა ჰქონდა აჭარა-შაშეთში დარჩენილ ძმებთან და მუდამ ოცნებობდა, რომ მისი მშობელი მხარე გამოეხსნათ ოსმალთა ბატონობისგან.

აჭარაში გამომგზავრების წინ ისტორიკოსმა დიმიტრი ბაქრაძემ ქუთაისში მოინახულა ესმა და მიიღო მისგან ბიძაშვილის, შერიფ ხიმშიაშვილისადმი გაფორმებული სარეკომენდაციო წერილი. ამ წერილმა დიმიტრი ბაქრაძეს ხელი შეუწყო მოეპოვებინა ნდობა აჭარის მმართველთან. მოგზაურობას სამეცნიერო მიზანიც ჰქონდა, მაგრამ მან გარკვეული როლი შე, ასრულა რუსეთის არმიის სამხედრო, სტრატეგიული გეგმის შემუშავებაში, რომელიც რუსეთ-თურქეთის 1877-78 წლების ომში განხორციელდა და

აჭარა დედა-სამშობლო საქართველოს დაუბრუნა.

მიუხედავად დიდი მეცადინეობისა, ესმას ბიოგრაფიიდან ბევრი ვერა ვნახეთ-რა. საქართველოს ხელნაწერთა ინსტიტუტში ინახება ერთი წიგნი (H-კოლექცია №2818), რომელიც 1850 წლის თებერვალში ესმას საჩუქრად უბოძა გურიის მთავრის ასულმა ალათიმ. წიგნს აქვს მინაწერი, რომელიც თვით ესმას უნდა ეკუთვნოდეს „წიგნი ეს ველისაროსისა მიბოძა მთავრის ასულმან კენინა დავით მიქელაძისამან ალათიმ ესმა ფაშას ასულს ჩენ, 1850 წელს, თებერვლის დღესა“. აქვეა მეორე მინაწერიც, რომელიც ირკვევა, რომ იგივე წიგნი ესმას სხვისთვის უნუქებია. სამწუხაროდ, ეს „სხვა“ ვინაა წიგნზე მითითებული არაა. „მიბოძა მე საჩუქრად მისმა ბრწყინვალეობამ, კენინა ესმა ჯაიანისამან წიგნი ესე ველისაროსისა. 1887 წ.“

თვით ესმას ბიოგრაფიის დაზუსტებაში კვლავ დ. წერეთლის დღიურები გვეხმარება. ირკვევა, რომ „ესმა გარდაიცვალა 27 დეკემბერს, 1893 წ. მარხია წმ. გიორგის ეკლესიაზე გაღმა ქუთაისში. ბეგლარი, კესარიას შვილი, უწინ მოკვდა ესმაზე“. კესარიას და ესმას ვინაობა საინტერესოა, რადგანაც მათ სისხლით ნათესაობა აკავშირებდათ დიდ აკაკისთან. კესარიას უფროსი და ლისა, ივანე აბაშიძის მეუღლე, როგორც ზემოთ ვთქვეთ, აკაკის ბებია იყო (დედიდან), ამგვარად ჩვენი სასიქადულო პოეტი კესარიას დის-შვილი, ხოლო ესმა ხიმშიაშვილის დეიძლი დეიდაშვილისშვილია“.

რამაზ სურმანიძე

P. S. 2015 წელს ქუთაისელ და ბათუმელ მეცნიერებთან და მწერლებთან ერთად კვლავ ვეწვიე „გაღმა ქუთაისის“, მოვიხილე წმიდა გიორგის სახელობის ეკლესია და მისი ეზომი დამო. მამია გურიელის (ფაჩელის) სამარის გვერდით კვლავ დევს საფლავის ქვა, თუმცა ამჯერად იქ ადრე არსებული წარწერებიანი ნამტკრებებიც ვეღარ აღმოვაჩინეთ.

იმედო დავითოვით, რომ ადრე თუ გვიან ესმა ხიმშიაშვილი-ჯაიანის საფლავს აღმოვაჩენდით; ახლახანს გამოვიდა თვალსაჩინო ქართველი მწერლის, პუბლიცისტის და მეცნიერის თემურ ამყოლაძის ფუნდამენტური ნაშრომი, „დავითშვილების ამბავი“, (ქუთაისი, 2014), რომელშიც საკმაოდ დიდი ადგილი (335-369 გვ.) დათმობილი აქვს ქუთაისის წმიდა გიორგის ახალი ეკლესიის მშენებლობას, მის კედლებში და ეზოში მოწყობილ ნეკროპოლს, დაკრძალულთა ვინაობას, ეკლესიის მრევლს და მშენებლობაში ხელისშემწეობ შემომწირველთა სივებს, მაგრამ იქ ჩვენთვის საინტერესო პიროვნება ვერ აღმოვაჩინეთ. ჩვენი თხოვნით ბატონმა თემურმა, აგრეთვე ქუთაისის სახელმწიფო ისტორიული არქივის დირექტორმა, მკვლევარმა და მეცნიერმა ბატონმა მერაბ კეხევიძემ (ამ წიგნის ერთ-ერთმა რედაქტორმა) განმეორებით გადახედეს მათს ხელთ არსებულ სამეცნიერო რესურსებს, მაგრამ სამწუხაროდ ჯერჯერობით საწუგეშო მასალას ვერ მიაკვლიეთ.

ამგვარად, ესმა (სოფიო) აბდი-ფაშის ასული ხიმშიაშვილი-ჯაიანის განსახვეწებლის ძიება კვლავ მომავლის საქმედ რჩება. ალბათ ასევე უნდა ვცადოთ ესმას დედის კესარია სიმონის ასული გურიელის საფლავის აღმოჩენა, რისთვისაც საჭირო იქნება კულაშში ჯვარცმის ეკლესიის მიქელაძეთა საგვარეულო სასაფლაოს საფუძვლიანი შესწავლა.

პირლარა მასნაპლაბელი - 80

2016 wels akaki wereTl is saxel mwifo universitetis profesors pirdara qaSibaZes 80 wel i Seusrul deboda. universitetis TanamSroml ebma 18 Teberval s #1114-e auditoriaSi gamarTes qal batoni pirdaras xsovnis saRamo, isaubres mis samecniero da sazogadoebriv Rvawl ze. gTavazobT RonisZiebis msvl el obasa da amonaridebs gamomsvl el Ta si tyvebidan.

pirdara qaSibaZe daibada 1936 wl is 18 Teberval s qal aq quTaisSi. quTaisi meeqvse saSual o skol is damTavrebiTanave Cairicxa quTaisi pedagogiuri institutis qarTulenis, literaturisa da istoriis special obaze. 1959 wels instituti daamTavრა warCinebiT da muSaobas iwyebs pedagogika-fsiqol ogiis kaTedraze jer laborantad, Semeg asistentad, xolo 1964-1971 wl ebSi uფros maswavl ebl ad. srul id axal gazrda, saTaveSi Caudga institutis studentTa samecniero wres. 1961-1971 wl ebSi sazogadoebriv sawyisebze xel mZRvanel obs quTaisi pedagogiuri institutis Sromebisa da Tezisebis gamocemis sapatio da uaRresad pasuxsageb saqmes. institutSi muSaobis paral el urad 13 wl is ganmavl obaSi qal aqis me-7 skol aSi aswavl ida qarTul enasa da literaturas. pirdara qaSibaZem 1968 wels daicva sakandidato disertacia da mieniWa pedagogiur mecnierebaTa kandidatis samecniero xarixsi.

1971 wels airciis pedagogika-fsiqol ogiis kaTedis docentad. 1988 wels daicva sadoqtoro disertacia. oficial urma oponentebma, ssr kavSiris pedagogikis mecnierebaTa akademiis akademikosebma s. batiSevma, n. vasaZem da prof. i. vasilievma maRali Sefaseba misces disertacias. sadisertacio naSromi gamoica monografiis saxiT 1987 wels. 1989 wels pirdara qaSibaZe dainiSna pedagogika-fsiqol ogiis kaTedis gamed.

1989 wels prof. nanuli kakauriZem, prof. pirdara qaSibaZem da mixeil araxiam metad saSur saqmes Cauyares safuZvel i - gaixsna eqsperimentul i didaqtikis laboratoria, SemuSavda saintereso gegma, roml is ganxorciel ebamac mniSvnelovani wvili Seitana saskolo reformis real izaciასი.

profesori pirdara qaSibaZe wl ebis ganmavl obaSi didi SemoqmedebiTi gatacebiT iRwvoda momavali pedagogების srul fasovani aRzrdisa da maTi profesული daostatebisaTvis. 1990 wl is seqtemberSi prof. pirdara qaSibaZe moulnel ad gardaicval a. mas ganuxorciel bel i darCa bevri kargi idea, roml ebic waadgeboda saqarTvel oSi studenti-axal gazrdobis aRzrdis saqmes.

ბიგრობის ხასიათი

arian adamianebi, Tavis Tavs ukvdebian, arian adamianebi, oj axs gamoecl ebian da arian adamianebi, ufro did erTobas daakl debian. erT-erTi maTgani iyo pirdara grigolis asuli qaSibaZe, dRes, 2016 wl is 18

Teberval s, 80 wl isa rom Sesrul deboda.

“uwarsul od ufesvo xesa vgvart”. warsul s ar unda miwtirodeT, magram rac saamayo gvaqvs, unda gveamayebodes, vixsenebdeT da axali Tval Taxedvit vafasebdeT, dRevandel obas vusadagebdeT da samomavlo proeqtebSi vgegmaudeT.

dRes aq movediT isini, vinc gul istkivil iT uyvarda, sxvagvarad siyvarul i ar SeeZlo, movediT, rom moveferoT, Tu es SesaZel belia, gavixsenoT masTan erTad gatarebul i dReebi, wuTebiki, movigonot misil amazi qarTul i saubari, gamorCeul i xiblit savse Sexvedrebi, SevigrZnoT misi araCveul ebrivi dedaSviluri sitbo, ase uxvად rom afrqevda, gaviazroT misi gonierebisa da niWis sinatife, ase Zal umad rom afasebda sxvebSic, kidev erTxel viswvl oT qal uris nazeca da vaJkacuri SemarTebac, gamtani megობობა da Tavganwirul i mZRvanel obac. saxel mwifoebriვ azrovneba da qmedeba da kidev ramdeni ram. amqveynad aryofnas uCveul od ganicdida, ityoda xol me: wuTisofel i sikvdil is mosacdeli darbaziო, magram misTvis wuTisofel ic ki iyo? ara, me mgoni, ufro cota. Zalian adre daiRali odinSi, moulnel ad, uceb wavida. wavida da Cven, vinc ase vuyvardiT, dagvitovamouSuSebel i iara da imis SegrZneba, rom yvel aferi ver gavakeTeT misTvis, miseburad ver SevZel iT Tanadgoma, mixmareba.

organizatoruli unarita da strategული azrovnebit igi jer kidev studentobaSi gamoirCeoda studentTa samecniero sazogadoebis xel mZRvanel obisas. Semdeg Tavis xel i daatyo pedagogiuri institutis Sromebisa da Tezisebis gamocemis saqmes. Tanadgomis, WeSmariti megობობის samagaliTo moRvaweoba iyo misi saqmianoba, rogorc moadgil is, baton boris nadiraZis kaTedis gameobis periodSi. Cvens qveyanaSi da Cvens axl addaarsebul universitetSi urTul es periods daemTxva q-ni pirdara qaSibaZis kaTedis gamged muSaobis dro. yvel as Tavisi saqme hqonda, Tavisi moval eoba, daval eba. yvel as exideboda, exmareboda. misi Catarebul i sxdomebi gamoirCeoda maRali doniT. seriozul ad iyo momzadebul i, yvel as mousmenda da sabol ood RonisZiebaTa gegmas TviTon warmoadgenda. aucil ebel da saWiro droSi grZel deboda. yvel a saxel mZRvanel o dokumentis Sedgenaze TviTon muSaobda. uaxl es informacias mTel kaTedras gauziarebda, arc axal gamocemul i literatura gamorCeobda, me ar maxsovs, mas muqaris

toniT esaubros an xel mZRvanel obaSi TanamSromeli augad moxsenebinos, ar imal eba es arasodes. piriqit ki xSirad momxdara: daucavs, kargi uTqvams, win wawevasi daxmarebia.

drois motxovnisა da konkretul i situaciis SegrZnebis maRali al Ro hqonda, miznis dasaxvisas Sesrul ebis iseT praqtikul gzebs moZebnida, ucil obl ad da efeqturad ganaxorciel ebda. amis dasturad mimaCnia misi iniciativiTa da xel mZRvanel obit daarsebul i laboratoria abreSumis sawarmoo gaertianebastan erTad, Semdeg ki eqsperimentul i didaqtikis laboratoria, jer eqsperimentul i skol a da cota xanSi skol agimnazi, skol is fsiqol ogTa gadamzadebis kursebi, studenturi sadiskusio kl ubi kamaTsia WeSmariteba” da kidev bevri ram.

maswavl ebl oba ar aris Cveul ebrivi saqme da profesia, yvel as ar SeuZlia. aris kidev raRac meti, meeqvse saWiro. xSirad saubroba sayvare maswavl ebl ebze, gansakuTrebul i mोगonebebi akavSirebda kuCxa, imave el ene l orTqifanizeSa da eTer iabl onskaiasTan, qeTevan ZoweniZesTan. TviTonac gamorCeul i, mTel i Sinagani arsebit maswavl ebel i iyo. me mqonda bedniereba, skol aSi misi moswavl e vyofil iyavi. misTvis ar iyo Zlieri da susti moswavl e, erTnairi sitbo da siyvarul i hqonda yvel as mimart da yvel a swavl obda SeZlebis dagvarad, ufro metic. swored amas vTvl i im warmatebis pirobad, rom yvel aze zarmacma da Znel ma gal aktionis “mesaflave” iswavl a zepirad. uyvarda da saganTan erTad siyvarul sac gvaswvl ida, Rirseul i iyo da sxvis Rirsebas ufRTxil deboda. veravin gaixsenebs, simkacrisa da Seuval obis miuxedavad, vinme augad moxsenebinos, gaeqilikebinos. sxvaTa Soris met yuradRebas imaT mimart iCenda, visganac gulistkivil i da umaduroba Sexvedroda. niSandoblivia, Cven memkvidreobit instiqtebi dagyveba, grZnobebs

aRzrda swirdeba, rac ase akli a Cvens dRevandel obas. misi pedagogiuri warmatebis saidumloc amaSi iyo. Cven marto ena da literaturა ki ar viswvl eT misgan, bevri sxva ramec cxovrebiseul i, maT Soris erTmaneTisTvis dResaswaul ebis mowyobac. sakandidato disertacia rom daicva, Cven skol as vamTavrebdiT. or meates aswvl ida. Tbilis-quTaisi matarebel ze Camosul s 70 maswavl e davxvdiT yvavil ebit. ubednierebi iyo. dRes aq arian yofil i moswavl eebi: s. kupraSvili, m. samxaraZe l nakaSize.

mas ar SeeZlo urTierTobaSi simartive, Tumca sisadave ki axasiaTebda. yvel anairi damokidebul eba gansakuTrebul is rangSi ah-yavda, ar vaWarbeb. me bevri ram vici misi dedobriვი siyvarul isa da zrunvis Sesaxeb da es yovel ive ara marto dRes, im drosac ki gamorCeul i iyo. da ufro gamorCeul i iyo vaJis siyvarul Si, anal ogiurad pasuxobda Svilic, da Tu bediswera ase iyo gawesrigebul i, aseT dedas udavod gaumartli a, sanetaro Svil s imierSi rom Seegeba. ganaTl ebul i da niWieri eqimi udrood gardaicval a.

saocari niWi hqonda urTierTobis gal amazebisa. ubednierebi iyo pirveli Svil iSvil is gaCenisas da gaxda TviTon beba, batoni spartaki - bai. didi tkivil i ganicada patara daTunam bebas gardacval ebis gamo da dRiurSi aseTi Canaweri gaakeTa: “me Sen beba, Zalian miyvardi da vwuxvar, rom Sen aRara xar! me uSenod sicocxle ver warmomidgenia”.

dReniadag moucl el i, saqmegamoul evel i, maRalgemovnebiani da uzado mkeTebel i iyo, samzareulo uyvarda. misTvis sasxvaTa Soriso kerZi ar arsebobda. rasac gaakeTebda, xel mwifes mierTmeoda. stumriano-ba am oj axSi didi qarTul i dResaswaul i iyo, rogorc formiT, ise SinaarsiT.

ar iyo sityvaZunwi siyvarul is Temaze saubrisas, magram Tavis arCevanze yovel Tvis erTi Seuval i azri hqonda: me sxvagvari kaci Cems gverdiT verc warmomidgeniao. ici, ra weril ebs mwerda. kargi romanis masalao, metyoda xol me, magram es intimi gauxsneli datova Tu darCa, ver getyvit, is kia, am Temaze saubrisas griSaSvil is striqnebs ixsenebda. “mere roca davberdebiT...”

uyvarda batoni spartaki iseTi, rogoric iyo, uyvarda amaRl ebul ad, pativscemda, Sin da gareT mis avtoritets ufRTxil deboda, meuRl is SeniSvna da rCevamistvis Seuval i iyo. erTisiamovneba iyo mogesminat, ra Seudarebel i qal urisil bil ita da amave dros

intel eqtual uri logikit rogor moaxerxebda, azri Seecvl evl ebina gajitebul i meuRl isaTvis. isic siyvarul iT savse daeTanxmeboda: kargi, pirdara, kargi. batonma spartakma Zalian kargad icoda, ra ganZi iyo mis gverdiT, ufRTxil deboda, uvl ida, amayobda. amitomac gauWirda mis gareSe, sayrdengamocil i darCa. Cems sicocxles fasi aRar aqvso, - ityoda cal ad darCenil i. Svil is gardacval ebam ki wertil ic dausva.

da mainc, sicocxle grZel deba, dRes CvenTan aris Sorena sulava, eqimi pediatri, romel ic SeuZlebel s akeTebis pirdara maswavl ebl is oj axis SenarCuneba-gagrZel ebisaTvis. misi didi zrunvis sagania ori uniWieresi ZmisSvil i - spartak da zaal sul avebi, roml ebic ganaTl ebas dedasTan erTad aSS-Si Rebul oben. aq aris Sorenas vaJi - daviT devize, meuRl esTan erTad. minda maT didi bedniereba da warmatebebi vusuroT.

da dRes aq aris profesori roZeta qaSibaZe-nozaZe, romel sac swored udidesi siyvarul is niSnad hyavs Svil i eqimi, doqtori pirdara nozaZe.

misi xel dasmit araerTi pirovneba movida mecnierebaSi, maT Soris m. axvl ediani, n. soxaze, n. xel aia.

aris raRac simboluri imaSi, rom Cven dRes swored am auditoriaSi SevikribeT, rom dascl oda, aq q-n pirdara qaSibaZis xel mZRvanel obit araerTi sadisertacio naSromi warmatebit gamovidoda sapaeqrod.

pedagogikis kl asikosi adolf distervegi ambobs: maswavl ebel i kvdeba, roca Tavis Tavze muSaobas wyvets. WeSmaritad, rogorc profesional i, magram maswavl ebel i fizikurad namdvil ad maSin kvdeba, roca misi bol o moswavl e kvdeba. pirdara maswavl ebel i kidev didxans icocxle ebs.

misive sityvebis perifrasiT minda davamTavro: es Sekreba-gaxseneba madlieri moswavl eebisa da saimedo megobrebis saxel iT Sesandobari iyos didi qal batonisa da gansakuTrebul i pirovnebis imier maTel Si dasamkvidrebl ad. madl oba yvel as gul iTadi gamoxmaurebisaTvis.

P. S. saRamos Semdeg arc Tu cotam aRniSna, rom gamorCaT da saRamoze ver movidnen. Sendobas vitxovT da Tan gacnobebT: 2016 wl is 20 seqtembers srul deba 25 wel i q-ni pirdara qaSibaZis gardacval ebidan. dRis 12 saatze wm. giorgis ekl esis ezoSi mis safl avze gaimarTeba panaSvidi. mobrZandit. amastan dagegmil ia

პირლარა მასნავლაბელი - 80

dasawyisi me-10 gv-ze

xsovnis wignis gamocema. msurvel ebma mogvawodeT masal ebi maisis bol omde.

ნინო გვლენიძე

man amqveynad mxol od na-xevari saukune icocxla da erTxel arCeul i gziSaTvis arasodes uRal atnia. igi iyo aCqarebul i ritmis adamiani, sul imis cdaSi iyo, rom drois mcire monakveT-Si bevri ramesTvis mieRwia. misTvis TiTqmis ar arseboba meore, sul pirvel obisaken il tvoda, iqneboda es saSual o skol a, romel ic medal ze daamTavra, Tu instituti, sadac stal inuristi stipendianti iyo; kaTedraze muSaobis dawyebisTanave Seudga umaRl esi samecni-ero regal iebis daufl ebas - brwyinval ed dai cva j er sakandidato da Semdeg sadoqtoro disertaciebi... mowodebiT iyo namdvil i pedagogi, Zal ian uyvarda Sromismoyvare da niWieri studentebi. rogorc ityvi-an: araferi adamianuri misTvis ucxo ar iyo. - Seqmna l amazi oj axi, hyavda erTgul i meuRl e, kargi Svili ebi... Tu Rrmad Cavukvir-debiT, SevamCnevT, rom q-n pirdaras pirovnebaSi org-anul ad iyo Serwymul i qarTvel i qal is is Tvisebebi, roml ebic ase brwyinval ed dagvixates Cvenma kl asikosebma oTaraanT qrivisa da Tavsafriani dedakacis saxiT... Taviseburad gacnobi-erebul i hqonda didi fl o-renciel is maqsima:

"iare Seni gziT da rac unda Tqvan kacTa..." q-ni pirdara iyo namdvil i mar-Tl madidebel i aristiani, SemTxveviTi ar aris, rom misi saukuno gansasvenebe-ლი quTaisSi erT-erT amaR- l ebul adgil as, wmindagi- orgis saxel obis ekl esiis ezoSia davanebul i.

იანა ცუქუტინიძე

Cems axl obel adamians - pirdara qaSibaZes studen- tobis droidan vicnobdi, vicnobdi j er Soridan, ro- gorc uniWieres, gamorCeul students. cnobilia, rom saxel ganTqmul ma l eqtor- ma qeTevan ZoweniZem Tavis j gufebSi praktikul i me- cadineobebis xel mZRvane- l oba ando. es sensaciuri ambavi iyo. Tumca TiTqmis aravis gakvrvebia, radgan q-ni pirdara iyo studen- tTa samecni-ero sazogaoe- bis Tavmj domare da yvel am icoda misi Sesazl ebl obani. pirdaras optimizmi, Sro- mis moyvareoba, Seupovroba da erTgul eba yvel asaTvis misabaZi iyo. orjer war- sdga pedagogikis samecni- ero sabWos winaSe. orivej er brwyinval e gamarj veba moi- pova. j er pedagogiur mec- nierebaTa kandidati gaxda, Semdeg ki - pedagogiur mec- nierebaTa doqtori. pirda- ra qaSibaZes hqonda cod- nis vrcel i horizonti, pedagogis al Ro. misi l eq- ciebi daxvili azris did si- maRl es aRwevda. samwuxa- rod, pirdara qaSibaZes bev- ri ganuxorciel ebel i saqme da survil i darCa. Cven ki didi sevda, gulistikivi l dagvi tova. RmerTma naTel -

Si daamkvidros misi sike- TIT aRsave sul i.

მარინა ქვარაცვა

adamianebs yvel aze metad maT mier gakeTebul i saqme- bi ganasxvavebs. arian iseTe- bic, roml ebic qmian saku- Tar stils, saqmisadmi da- mokidebul ebis Tavisebur, maTTvis damaxasiaTebel pa- suximgebl obas, aRebul i pi- robis Sestrul ebis donesa da xarixs. erTi sityviT, sakuTar xel weras toveben yvel gan da yvel aferSi. isi- ni ara marto piradi unari- Ta da xarixiT gamoir- Cevian, aramed mis gverdiT myof adamianebsac STAago- neben, ufro xarixiani sam- saxurisaTvis. ubral od rom vTqvaT, am adamianeBTan Se- uZl ebel ia zereled da uxar- isxod ramis keTeBa. isini Cagafiqreben, Zal Ta mobi- lizebis survil s gagiCenen, gaZl even stimuls ufro me- ti da ufro ukeTesad gaake- To. vidre warmogvidgenia. swored aseT pirovnebad darCa CemTvis pedagogi- ur mecnierebaTa doqtori, profesori pirdara qaSi- baZe. diax! q-n pirdaras Rvawl i da damsaxureba m- dam darCeba keTil mogone- bad, mougvar ebel i saqmeebis mogvarebis did survil ad.

გვგენი ბლიაძე

Cems Taobas bevri ram hqonda sainteresod aRsaq- mel i maTi Taobisagan. es iyo saqmisadmi seriozuli, pasuximgebl obiTi damoki- debul eba, Tanamdebobri- vi moTxovnil eba da mova- l eobis keTil sindisierad Sestrul eba, disciplinarul oba, institutis siyvarul i, profesiul winsvl aze zr-unva, siaxl eTa Zieba.

me q-n pirdara qaSibaZeze mogonebas "siaxl eTa maZie- bel i" davarqvi. diax, es nam- dvil ad ase iyo. dRes ro- desac mraavl faseul obaTa gadafaseba Tu gaufasureba xdeba, advil i gaxda respub- likuri Tu saerTaSoriso konferenciebis Catareba da masSi internet sivrciT, ucxoel mkvl evarTa gvaris dafiqsirebiT konferencia- Ta Catareba. Cven maSin sa- kuTari Tval iT vixil eT da movusmineT swavl ebsa da aRzrdis Teoriis didostat qarTvel, moskovel, l en- ngradel, azerbaijanel, so- mex Tu Turqmen warmomad- genl ebs, riTac metad didi sul ieri sazrdo miviReT. iseTi adamianebi, rogorc qal batoni pirdara qaSibaZe iyo, mudam axsoVT.

რობერტ გულგუტიანი

yvel as gvyavs Cvens ir- gvl iv erTi-ori Tu metic, visac warsul Si ver vto- vebT, Cvens gverdiT, Cven- Tan erTad ganagrZoben si- cocxl es. maT gareSe ver viarsebebT. CemTvis da ara marto CemTvis, q-ni pirdara dResac cocxal ia, CvenTanaa Tavisi samagaliTo Semar- TebiTa da energiul obiT. gansakuTrebiT gamovarCev pedagogiuri institutis universitetad formirebis rTul periods q-ni nanul i kakauriZis xel mZRvanel o-

biT. maSin samwuxarod bevri Sinauri mowinaaRmdege ga- mogviCnda, mere TviTon ki komerciul i struqturabi gaxsnes. gadamdebi iyo q-ni pirdara qaSibaZis erTgul e- ba da saxel mwifoebri vi qme- deba universitetis mesaZir- kvl eTa Soris. diax, dRes Cven rom akaki wereTl is saxel mwifo universiteti gvaqvs, sxvebTan erTad l o- mis wili mis mSenebl obaSi q-n pirdaras udevs.

q-n pirdaraze bevri sa- ubari SeiZl eba. es iyo sa- ukeTeso da, meuRl e, deda, deida, mamida, deidaSvil i, biZaSvil i, mezobel i, mego- bari, xel mZRvanel i, ufro- si, axl obel i. gansakuTre- bul i iyo misi mokrZal eba da pativiscema ufrosi Ta- obisadmi. da, rac mTavaria, iyo mizanswraful i da Seu- povari. ar arseboba saq- me, romel sac dagegvamda, bol omde ver mieyvana. da- sanania, ase udrood rom wavida. naTel Si amyofos misi keTil Sobili sul i RmerTma, ojaxs ki Rirseul cxovrebas da bednier moma- val s vusurveb.

ანდრე ლელუაშვილი

qal baton pirdaras stu- dentobidan vicnobdi, erT periodSi vswavl obdiT qu- Taisis pedagogiur insti- tutSi. marTalia, sxvadas- xva fakul tetze, magram qal batoni pirdara warCine- bul i, studentTa samecni- ero sazogadoebaSi Rrmad- CarTuli, yvel asaTvis ma- gal iTis mimcemi studenti iyo, risTvisac mas jil dod stal inuri stipendia eZ- l eoda. amitomac mas yvel a icnobda. cxovrebaSi Cveni gzebi quTaisis pedagogi- uri institutis sabazo-eq- sperimental i saSual o skol- is Seqmnisas da Semdgom- mis saqmianobaSi gadaikveTa. gimnaziis (dRevandel i qu- Taisis #41 sajar o skol a) maswavl ebl ebi dResac mad- lierebas grZnobiT igone- ben qal baton pirdara qaSi- baZis saqmian konsul tacie- bs, mego-brul da siTboTi gaJRenTil rCevებს da ara notaciebs. naTel Si yofi- liyos qal baton pirdaras sul i.

მინდრე ვრახანია

1990 wl is gazafxul ze pirdara maswavl ebl is ini- ciativit da avtoritetit Cvens universitetSi Camo- vida amerikel i mecni- eri, l os-anJel esis universite- tis profesori devid rail- li. im periodSi, rodesac ucxoel ebTan gansakuTre- biT amerikel ebTan, urTi- erToba iSviaT egzotikas warmoadgenda, CvenTvis, studentebisaTvis saocrad mniSvnel ovan dReebis war- moadgenda amerikel i pro- fesoris l eqciebis mosme- na da garkveul wil ad da- savl ur samyaroSi mciredi adaptireba. rogorc zemoT aRvniSneT, yovel ive amis sul isCamdgmel i profeso- ri pirdara qaSibaZe gax- l daT. misive iniciativit iqna Camoyal ibebul i stu- dentTa pedagogiuri kl ubi - „kamaTsia WeSmariteba“. am kl ubis muSaobis fargl ebSi

urTierToba gvqonda Cve- ni qal aqisa da respubl i- kis saintereso samecni- ero, pol itikur, samTavrobo da saxel ovnebo sferos moRva- weebTan. Tavisi sicocxl is bol o TveebSi qal batoni pirdara CvenTan, studen- tebTan urTierTobis dros mraavl perspeqtul ideas ganxil avda, rac uTuod quTaisSi sauniversiteto cxovrebis aRmavl obas wa- adgeboda, magram, samwuxa- rod, ar dascal da, arada misi ganaTl ebis donidan da pedagogiuri gamocdi- l ebidan gamomdinare, mas Zal ian warmatebit SeeZl o aeTvisebina da praqtikaSi daenerga swavl ebs uaxl esi teqno- logiebi da meTodebi da, Cemi azriT, es aramarto Cveni universitetisaTvis, aramed zogadad ganaTl ebis sistemisTvisac Zal ian po- zitiuri iqneboda.

სულხან ცუქურაშვილი

CemTvis Zal ian Znel ia visaubro qal baton pirda- raze, im adamianze, romel - mac mTl ianad Secval a Cemi awmyo da gansazRvra moma- val ic. minda uamravi ram gavixseno. misi xel mZRvane- l obiT daiwera swored Ce- mi pirvel i Tema: "skol is rol i da daniSnul eba il ia WavWavaZis pedagogiur na- azrevSi". q-ni pirdara mi- si sayvarel i fraziT, rom vTqvaT, namdvil ad "profe- siul i daostatebis" sauke- Teso mcodne iyo. mTel i Ce- mi cxovrebis manZil ze vrCe- bi misdami udidesi madl ie- rebis grZnobiT da bednieri var, rom Sesazl ebl oba mo- meca wl ebis Semdeg xmamaR- la meTqva Cemi gul wrfel i madl oba da sul Si dagro- vili saTqmel i qal baton pirdarasadmi, romel mac me saSual eba momca davrCeni- liyavi samuSaod universi- tetSi, riTac "mwvane Suqi- aanTo" momaval i wimsvl isa da warmatebisaken.

madl obas vuxdi yvel a im adamians, gansakuTrebiT ki qal baton nino gel eniZes, romel Tac Segvkribes, raTa erTad gagvxsenebna pirov- neba - pirdara qaSibaZe, ro- gorc TviTon ityoda "pir- dara maswavl ebel i".

მიტინა სამხარაძე

rodesac ixseneb qal ba- ton pirdara qaSibaZes, Sen- Si maSinve asocirdeba niWi- ereba. is udoavod niWieri qal batoni gaxl daT.

qal baton pirdaras uy- varda adamianisaTvis, axal - gazrdisaTvis daxmarebis gaweva. ufro sworad axal - gazrdis aRmoCena da misi daianterebeba. mec maT ricx- viSi movxvdi. studentTa sa- mecni-ero konferenciebi, rogorc adgil obrivi, gas- vli iTi... figri, Zieba. pir- vel i kvl eviTi nabj ebs gadadgma. cxovreba grZel - deba. qal batonma pirdaram Seqmna saintereso wigni, romel sac dro da dro ga- dafurcl avs momaval i Tao- ba. Cven ki misi aRzrdil ebi madl ierebis grZnobiT vet- viT mis sul s:

"Tqvens magidaze mi xakebi wiTl ad Rvivian, es is jil i doa, is

TrTol vaa, is Rimil ia, maswavl ebel is gul s taZariviT rom

aciskrovnebs, aTval ierebs moswavl eTa irib striqonebs, da siCumeSi, rogorc sunTqvis gameoreba wynarad zeimobs mSvenieri Tqveni cxovreba".

ნინო სხეძე

q-ni pirdara qaSibaZis cxovreba ar iyo Cveul eb- riv i rigiTis cxovreba. es iyo moRvaweoba da Tanac mraavl mxrivi. 55 wl is asak- Si rac q-nma pirdaram moas- wro, arc meti, arc nakl ebi vaJkacobaa, gansakuTrebul i unaria. da Tu gardacval e- baSi aris raime dadebiTi, q-ni pirdara bedis rCeul i yofil a aqac, rom win us- wro Svil is sikvdil s.

zal iko Cemi umcrosi me- gobari iyo. zal ikos saxiT saeqimo sazogadoebam da- karga araCveul ebrivad ni- Wieri da didi eqimi, Zal ian kargi saimedo da dasayrde- ni pirovneba, vaJkaci. iseT raimes moifiqrebd, ityoda da gaakeTebda, gaocebul i darCebodi.

zal ikos rom dascl oda, igi dRes gamoCenil i eqimi iqneboda ara marto saqar- Tvel oSi.

Tu qveyana adamiane- bia, me Cems qveyanas vusurvebdi iseT adamianebs emravl os, rogorc q-ni pirdara iyo!

ანდრე ნადირაძე

iona j Rarkava, spartak sul ava, SoTa Cxartil i, boris nadiraZe, pirdara qa- SibaZe is pirovnebebi arian, romel Ta xel dasmul Taobas mivekuTvnebi. b_ni iona da b_ni spartaki pedagogikis kurss mikiTxavdnen. baton- ma borisma da qal batonma pirdaram Cemi special obis arCeva ganapirobes. batoni boris sadipl omo naSromis xel mZRvanel i iyo pedagogi- kaSi. qal batoni pirdara _ profesiaSi gzis maCvenebe- li da damrigebel i.

xSirad, rodesac mniS- vnel ovani gadawyvetil ebs miReba miwevs, davfiqre- bul var, rogor moiqceoda pirdara maswavl ebel i. Seam- CnevdiT mimarTvis formas _ "maswavl ebel i", romel sac mudmivad vimeoreb. es mi- si arCevani iyo. maswavl e- bel ze didi wodeba ar ar- sebobso _ xSirad ambobda igi. yovel Tvis, rodesac pedagogikis departamentSi Sevdivar, krZal vis grZno- ba meufil eba, vgrZnob did pasuximgebl obas pirdara maswavl ebl is da yvel a im pirovnebis mimarT, romel - Ta Sromis da Zal isxmevis Sedegad igi akaki wereTl is universitetTan erTad ar- sebobis 83 wel s iTvl is.

იანა მხეცვლიანი

CemTvis sapasuximgebl oa im fakul tetis dekanoba, sadac moRvaweobda q-ni pi- rdara, b-ni spartaki, b-ni bo- risi da sxvebi. me ar mas- wavl ida q-ni pirdara, Cven b-ni spartaki gvaswavl ida da istorikosebs vusamZim- dasarul i me-12 gv-ze

პირლარა მასწავლებელი - 80

dasawysi me-10 gv-ze

rebdiT. axl ac maxsovs es oj axi, er-Tad gamodi odnen an gadi odnen uni-versitetidan, es iyo saocrad idea-l uri da l amazi urTierToba.

madl oba dRevandel i dRisaTvis, da dekanatis saxel iT minda dagpir-deT, rom dRevandel i saRamos masa-l ebi, Sekrebi SemTxvevaSi, wignad avkinZoT momaval i TaobebisaTvis ga-dasacemad, oj axisaTvis samaxsovrod.

კახა ადგიშვილი

adami anebi midian amqveynidan. zog-jer mSvidad da zogjer xmauriTac miicvl ebian, midian da miavqT Cveni gul isa da sul is nawil i. maT Soris arian iseTni, roml ebi mxol od Ta-vis Tavis ukvdebian, isinic, roml e-bic Tavis dros ukvdebian da isin-ic, roml ebi Taobebis da momaval s ukvdebian... da swored Taobebis da momaval s moukvda pirdara maswavl ebel i. Taobebis, romel Tac ver gadas-ca is saocari sicocxl is xibl i da ganuzomel i energia, roml iTac Cven ase gvxi bl avda da gvaj il dovebda misi saxe, misi pirovnu l i portreti.

pirdara maswavl ebel o, Tqvengan gaziarebul i cxovrebiseul i iduma-li anbanis meSveobiT TiTqmis yo-vel ives miavvdine Tval i da mzeRa. TiTqmis yovel ive amqveyniuri ga-vacnobiere. gadaSi il ia Cvens winaSe Tqveni l amazi da niWieri cxovrebis wigni da visac rogor gvexel ewifeba, ise vkiTxul obT mas. amaod davSvre-biT, rac ar unda vTqva. Tqvens pi-rovnebaZe, Tqvens sul ier portret-ze... marad energiul i sicocxl is da moqmedebis jadoTi gasxivosnebul i, mouRal avi, sxvaTaTvis Zal isa da moqmedebis energiis mimniWebel i, aseTi gvaxsovvar marad da swored TqvenebrTa sicocxl e da gardacva-l ebaa, raRac idumal is gamaxmovane-bel i, raRac araaqauris SemagrZno-bel i da sul ierad amamaRl ebel i.

pirdara maswavl ebel o, marTl ac aRmzrdel o, TaobaTa sul ierad ama-maRl ebel o da STamagonebel o, mara-dis sanatrel o da aucil ebel o stu-dentobisaTvis, universitetisaTvis, oj axisa da qveynisaTvis!

ნაზი ხელაია

arian adamianebi, roml ebi cxov-roben da qmian, roml ebnac mSveni-rad ician adamianuri moval eobis, megobrobis, profesional izmis yad-ri, cxovroben amaRl ebul i cxovre-biT, Semdeg midian da toveben siT-bos, siyarul sa da tkbil mogone-bas. da Sen bednieri xar imiT, rom masze mogoneba mSvenieria.

aseTi iyo pirdara qaSibaZe, qal ba-toni pirdara...

qal batoni pirdara - es WeSmaritad didbunebovani pirovneba, uaRresad erudirebul i, mcodne da aRzevebu-l ad ganaTl ebul i, soxumis saxel mwifo universitetis yvel a studentisa da TanamSroml istvis siTbos, siyarul isa da pativiscemis naTel svetad iqca. gasaocari is iyo, rom miuxeda-vad misi ukiduresi simkacris, stu-dentebis SeuyvardaT igi. Tumca, ra-tom iyo gasaocari, man es siyarul i swored im principul i da samarTl i ani momTxovnel obiT daimsaxura.

siamayis grZnobiT SemiZl ia ganva-cxado, rom profesori pirdara qa-SibaZe didi iyo rogorc mecnieri, rogorc pirovneba da rogorc moqa-l aqe. is WeSmaritad gaxl daT saamayo qarTvel i mamul iSvil i, visi saxel i-Tac iamayebis ara marto memkvidro-e-ba misi, aramed momaval i Taobac.

ქეთევან ჯინჭიჭიანი

soxumis saxel mwifo universi-te-tis profesori

saWadrako eniT rom vTqva, q-ni pirdara figura iyo, Tanac woniani. marTl ac Tavsafriani dedakaci da oTaraanT qvrivi. saocrad av-sebda mis pirovnebas b-ni spartaki. igi rafinirebul i intel igenti ka-

ci iyo, mudam mowesrigebul i, for-maSi, ganaTl ebul i, Tavaziani. ase-Tad warmogvidgeboda studentebis.

Semdeg, roca TanamSroml ebi gav-xdiT, kidev ufro amaRl da CemSi, megrul i didbunebovnebiT uyvarda sufra. vfiqrob, visac am wyvil Tan urTierToba hqonia, arasodes daa-viwydeba maTi gamorCeul i urTier-Tpativiscema. imis mowmec gavxdiT, ra cvl il eba ganicada jer meuR-l is, Semdeg ki Svil is dakargviT. Tval sa da xel s Sua dneboda, qre-boda, iRvenTeboda.

naTel Si amyofos RmerTma maTi sul ebi. Cven gvyavda maswavl ebl e-bi, romel Ta gaxseneba Cveni mova-l eobaa, axal Taobas ki sul s ga-utbobs. dRevandel i dRe stimulia saamisod.

მამულა ბუჭუჭუხიძე

iSviaTi adamiani, roml is danaxva-zec SeCerdebi, Seswordebi da mok-rZal ebul ad miesal mebi... swored aseTi iyo pirdara maswavl ebel i! gadamdebi energiul oba, siaxl e-bis Zieba da am siaxl eebSi axal-gazrdebis CarTul oba iyo misTvis damaxasiaTebel i. yvel as, visac gza gagvikval a, gvendoboda, sjeroda Cveni da arasodes epareboda eWvi Cvens SesaZl ebl obebSi, rac mrava-l isaTvis mecnierul i da adminis-traciul i winsvl is xel Semwyobi piroba gaxda...

mogexsenebaT ramdenad Zl ieria ndobis Zal a... Cems cxovrebaSi er-Ti Zl ieri tragediis Semdeg man SeniSna, rom ususuroba vigrZe-ni. yovel gvari aRniSvnebis gareSe CamrTo damatebiT aqtivobaSi! es iyo pirdara maswavl ebl is usityvo mxardaWera... madl oba...

ლალა ნაკვაშიძე

პროფესორ პირლარა ქავთაძეზე ასე წერდნენ ამ წარდაცულობის წარ-თველის მემორიალებში და მწერლებში:

profesorma l evan sanikiZem sa-doqtoro disertaciis dacvis dros Tavisi sityva ase daiwo: pirdara qaSibaZe CemTvis yovel Tvis profesori iyo.

Tval sawieris gafarToebisa da ni-Wierebis frTaSesxmisaTvis arsebobs kidev iseTi ram, rac agvamaRl ebs da sul ier siwmindeze gangvacdevinebs. arqel is goraze, qal batoni pirda-ras saxl is gverdiT, dgas wminde gi-orgis ekl esia, roml is ezoSi samu-damo gansasvenebel i miuCenia quTa-Turebs gamoCeni l i qarTvel i poetis mamia guriel isaTvis.

mecnieri qal i, roca ki Tavi-si oj axis wvrebTan an student-axal gazrdobasTan erTad moxvdeba xol me poetis safl avTan, siamayiT warmoTqvams poetis samaraJamod yavl gausvl el striqonebs - `gax-sovdes, rom xar adamiani", roml is xibl i Taobebis gahyveba sul ier i sispetakis dasamkvidrebl ad.

მისი მემორიალის

`saqarTvel oas qal i", 1990 w. #2.

`Cemo umcrosi megobrebo, gmad-l obT bednieri wuTebisaTvis. ers, romel sac Tqvenebr SesaniS-navi axal gazrdoba hyavs, sikvdil i ar uweria, mteri ver moereva. mo-xibl ul i var Tqveni wignierebiT, mSobl iuri literaturis esoden safuZvl iani codniT da, rac mTa-varia, patriotul i ganwyobil ebiT".

ლევან ვოტუა

saukeTeso student iyo pirda-ra qaSibaZe. samwuxarod, qarTul i ena ar airCia, arada am sferoSi mkvl evaric kargi iqneboda da mas-wavl ebel ic.

დავით მთავარიანი

ხარლო მგალობლიძე - 80

institutSi, Tbil isis Sromis dac-vis institutSi da saqarTvel os teqnikur universitetSi.

1990 wl idan muSaobas agrZel ebs n. musxel iSvil is saxel obis saxel -mwifo teqnikur universitetSi, sa-dac wl ebi ganmavl obaSi ekava sa-pasuxismgebl o Tanamdebobebi. igi iyo proroqtori samecniero dar-gSi da sadisertacio sabWos Tav-mj domare. misi iniciativiTa da uSual o xemZRvanel obiT daarsda metrol ogiis, standartizaciisa da sertifikaciis kaTedra, romel -mac mraval i special isti moamzada. batoni karl o dResac warmatebiT agrZel ebs muSaobas profesor-eme-retusis rangSi.

karl o mgal obl iSvil i pedagogiur moRvaveobasTan erTad eweoda aqtiur samecniero muSaobas. aris 100-ze meti samecniero statiis, 10-mde monogra-fiis, 40-ze meti saxel mZRvanel osa da meToduri miTiTebis avtori. warmate-biT monawil eobda erovnu l da saer-TaSoriso samecniero konferenci ebSi. daj il doebul ia sakavSi ro gamofenis vercxl is medl ia. miRebul i aqvs medl ebi: `ssrk-s gamogonebel i", `um-wikvl o muSaobisaTvis". aris `Rir-sebis ordenis" kaval eri. baton kar-l o mgal obl iSvil s aRzrdil i hyavs 20-mde mecnierebaTa kandidati da doqtori.

batoni karl o aris saqarTvel os ekol ogiis mecnierebaTa akademiis akademikos, saqarTvel os samxed-ro_sainJinro samrewvel o akade-miisa da evropis informaciis aka-demiis namdvil i wevri, metrol og-Ta saerTaSoriso asociaciis wev-ri da profesorTa saerTaSoriso asociaciis wevri.

karl o mgal obl iSvil s hyavs me-uRl e, ori Svil i da 4 Svil iSvil i. vul ocavT baton karl os 80 wl is iubil es da vusurvebt j anmTel o-bas, xangrZl iv sicocxl es da nayo-fier samecniero moRvaveobas!

საინჟინრო-ტექნიკური ფაქულტეტი მემორიალ-მანქანათმშენებლობის დეპარტამენტი

საოქოალი

- ❖ siyarul i-unazesi, ufaqizesi, uspetakesi grZnobaa!!!
- ❖ visac miacnia, rom Tavisi saTqme-l i ukve naTqvami aqvs, is mkvdar-ia.
- ❖ adamianis Rirseba mis meore cxovrebaSi vl indeba.
- ❖ mxol od sul el s sj era yvel afe-ri da l aparakobs yvel afers.
- ❖ " Jami " da " wuTi " aris am-qveyniuri raobis sazomi.
- ❖ aTasi siamovneba erTi wyeniT iwoneba.
- ❖ piradi cxovrebaa zr dil obisa da patiosnebis sarke.
- ❖ mwyeris garda yvel a frinvel i cdil obs zemodan, damj darma uyuros dedamiwas. Aarada ze-modan WianWvel ebiviT moCans adamianebi.
- ❖ pol itikosebisaTvis sxvis ke-Til dReobaze zr unva mxol od sakuTari keTil dReobis mogva-rebis Semdeg iwyeba.
- ❖ roca adamians raimes Cuqnian sazRaurad minimum siyarul s iReben.
- ❖ umweobis sakompensaci od bil -wsityvaoba ar gamodgeba.
- ❖ me ar vici dedamiwaze kidev Tu aqvs vinmes iseTi sibrZne rogo-

- ric " deda ena " -a.
- ❖ ra mrude da daundobel ia es wu-Tisofel i.
- ❖ cudia Tu siyarul i mxol od sa-ubris Temaa da ara, azri cxov-rebisa.
- ❖ ukvdavebis yvel aze didi wyaro, yvel aze didi wamal i_aris siyar-ul i.
- ❖ siyarul is minimumi nebismier sxva maqsimuzze didia.
- ❖ Cems Semdeg Cems adgil s Cemi op-timi zmi daiWers..
- ❖ kaci, kacad rCeba yvel a droSi.
- ❖ patiosani kaci misive moral is tyeva.
- ❖ moRwmunoeba adamianis moqmede-bis zneobriv i normaa, misi saq-ciel is sazomia.
- ❖ sibrZnesa da sibriyves Soris ufskrul ia, roml is amosavseba-dac RmerTma adamiani Seqmna.
- ❖ axl omxedvel obas qarTvel ma kacma sibece daarqva.
- ❖ gareSe dawol a sistemas vera-fers akl ebs, mis ngrevas mxo-l od Siga Zal ebi iwvevs.
- ❖ me amqveynad Cemi survil iT ar movsul var da am qveynidan arc wasvl a iqneba Cemi neba.

მეტრე ველახვიანი

მთავარი რედაქტორი **გია სოფორია**

რედაქტორის მოვალეობა **ლელა ჩოგოვაძე**

კორექტორები **თამარ ზუგარია**

ჩვენი მისამართი: ქ.თბილისი, თაგარ მე-50ს ქ. №59

ტელ.: 2-59; 593 73 63 59; 593 32 94 88; 551 94 97 94

E-mail: atsugazeti@gmail.com

გაზეთი აიწიქ და დაკაბადონდა აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტის გამომცემლობაში ტელ.: 24 00 21; E-mail: atsugamomcemloba@gmail.com